

Täitmise kord

1. Füüsiline isik on resident, kui tema elukoht on Eestis või kui ta viibib Eestis 12 järjestikuse kalendrikuu jooksul vähemalt 183 päeval. Sellel juhul isik on resident Eestisse saabumise päevast. Resident on ka välissteenistuses viibiv Eesti diplomaat (tulumaksuseaduse § 6). Kui välislepingu alusel määratud residentsus erineb seaduse alusel määratud residentsusest, kohaldatakse välislepingu sätteid.

Tuludeklaratsiooni esitamine

2. Residentist füüsiline isik (edaspidi *maksumaksja*) esitab tuludeklaratsiooni maksustamisperioodil Eestis ja väljaspool Eestit saadud tulude kohta Maksu- ja Tolliametile maksustamisperioodile järgneva aasta 31. märtsiks, välja arvatud punktis 13 nimetatud juhul. Elektrooniliselt on tuludeklaratsiooni võimalik esitada alates 15. veebruarist.

3. Kui maksumaksja enne maksusumma määramise aegumistähtaja möödumist avastab, et tema või tema nimel esitatud tuludeklaratsioonis esinevad vead või on andmed puudulikud ning seetõttu on deklareeritud maksusumma väiksem seaduse alusel tasumisele kuuluvast maksusummast, teavitab ta sellest viivitamata Maksu- ja Tolliametit kirjalikult. Maksusumma määramise aegumistähtaeg on kolm aastat. Maksusumma tahtliku tasumata või kinni pidamata jätmise korral on maksusumma määramise aegumistähtaeg viis aastat. Aegumistähtaeg algab selle maksudeklaratsiooni esitamise tähtpäevast, mida ei esitatud või milles esitatud andmete alusel maksusumma valesti arvutati (maksukorralduse seaduse § 98 lõige 1).

4. Residentist füüsiline isik on kohustatud deklareerima välisriigis töötamise eest tulumaksuseaduse § 13 lõikes 4 nimetatud tingimustel saadud tulu (tulumaksuseaduse § 13 lõiked 1, 1¹ ja 2, § 48) ja tulumaksuseaduse § 18 lõikes 1¹ nimetatud välismaa juriidiliselt isikult saadud dividendi või muu kasumieraldise, mida Eestis ei maksustata tulumaksuga, samuti tulu, mida ei maksustata Eestis tulumaksuga tulenevalt välislepingust.

5. Füüsiline isik, kes ei olnud Eesti resident kogu maksustamisperioodi kestel, esitab tuludeklaratsiooni ainult residentiks oleku ajal saadud tulu kohta ja võib teha tulumaksuseaduse 4. peatükis sätestatud mahaarvamisi sama ajavahemiku kohta. Tulumaksuseaduse paragrahvides 23, 23¹, 23², 23³ sätestatud mahaarvamisi võib teha ja tulumaksuseaduse §-s 28² sätestatud piirangut võetakse arvesse proportsionaalselt kuude arvuga, mille jooksul isik oli resident.

6. Tuludeklaratsiooni esitab maksumaksja, kes omas maksustamisperioodil madala maksumääraga territooriumil asuva juriidilise isiku (tulumaksuseaduse § 10) aktsiaid, osasid, hääli või õigust nimetatud juriidilise isiku kasumile. Osalus madala maksumääraga territooriumil asuvas juriidilises isikus deklareeritakse vormi MM lisas, mis esitatakse Maksu- ja Tolliametile koos vormiga A. Madala maksumääraga territooriumil asuva juriidilise isiku tulu deklareerimisel esitatakse lisaks vormile A ja vormi MM lisale ka vorm MM.

7. Residentist füüsilise isiku tuludeklaratsiooni võib esitada ka muu Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigi (lisaks Euroopa Liidu riikidele ka Island, Liechtenstein ja Norra) (edaspidi *lepinguriik*) residentist füüsiline isik, kes sai maksustamisperioodil maksustatavat tulu Eestis (tulumaksuseaduse § 31¹ lõiked 2 ja 3). Kui isikul puudub Eesti Vabariigi isikukood, siis annab registrikoodi Maksu- ja Tolliamet.

8. Tulumaksuseaduse §-s 31¹ sätestatud mahaarvamiste õigusi kasutav mitteresident deklareerib tulu (brutotulu), mis on maksustatav riigis, kus tulu saadi, või residendiriiigis. Saadud tulu tõendamiseks esitab maksumaksja residendiriiigi maksuhalduri tõendi. Kui tõendil ei ole näidatud isiku kogu maksustatav tulu, tuleb esitada ka tulu saamise riigi maksuhalduri tõend.

9. Mitteresidendi Eestis saadud tulu maksustatakse tulumaksuseaduse 5. peatükis sätestatu kohaselt, arvestades riikidevahelistes tulumaksuga topeltnmaksustamise vältimise ja maksudest hoidumise tõkestamise lepingutes (edaspidi *maksuleping*) sätestatud maksusoodustuste ja –vabastustega. Isik täidab ka tabeli 8.9 ja näitab andmed väljaspool Eestit saadud tulu kohta. Tulumaksuseaduse § 31¹ lõike 2 alusel 4. peatükis sätestatud mahaarvamisi ning tulumaksuseaduse § 31¹ lõike 3 alusel §-des 23 ja 23² sätestatud mahaarvamisi võetakse arvesse proportsionaalselt Eestis maksustatava tulu osakaaluga isiku maksustamisperioodi kogu maksustatavas tulus.

10. Maksustamisperioodil ettevõtlustulu (tulumaksuseaduse § 14) saanud maksumaksja deklareerib selle vormil E sõltumata sellest, kas ta on füüsilisest isikust ettevõtjana registreeritud või mitte. Kui maksumaksja on äriregistrisse või lepinguriigi registrisse kantud füüsilisest isikust ettevõtja, võib ta vormil E deklareerida ka ettevõtlusega seotud mahaarvamised. Ettevõtlustulu deklareeritakse vormil E, mis esitatakse koos vormiga A Maksu- ja Tolliametile. Füüsilisest isikust ettevõtja esitab tuludeklaratsiooni (vormid A ja E) ka juhul, kui tema maksustamisperioodi maksustatav tulu on väiksem kui maksuvaba tulu või kui maksustatav tulu puudub (tulumaksuseaduse § 44 lõike 6 punkt 1).

11. Füüsilise isiku pankroti korral esitatakse tuludeklaratsioon ühe kuu jooksul alates pankroti väljakuulutamisest. Tulude ja kulude ning tasutud ja kinnipeetud tulumaksu arvestust peetakse eraldi maksustamisperioodi pankroti väljakuulutamisele eelneva ja sellele järgneva osa kohta.

12. Kui maksumaksja sai maksustamisperioodil tulu, millelt ei ole tulumaksu kinni peetud või kinnipeetud tulumaks on väiksem seaduses ettenähtust, on ta kohustatud esitama tuludeklaratsiooni.

13. Tuludeklaratsiooni ei pea esitama residendist füüsiline isik, kelle tulu ei ületanud tulumaksuseaduse §-s 23 (maksustamisperioodi maksuvaba tulu), tulumaksuseaduse §-s 23² (täiendav maksuvaba tulu pensioni korral) ja tulumaksuseaduse §-s 23³ (täiendav maksuvaba tulu tööõnnetus- või kutsehaigushüvitise korral) sätestatud maksuvaba tulu määra või kelle maksustamisperioodi tulult on tulumaks kinni peetud ning ei ole vaja täiendavalt tulumaksu tasuda (tulumaksuseaduse § 44 lõike 6 punkt 1).

14. Olenemata tulumaksuseaduse § 44 lõike 6 punktis 1 sätestatust esitavad tuludeklaratsiooni füüsilisest isikust ettevõtja, tulumaksuseaduse § 22 lõikes 6 nimetatud isik või isik, kes on saanud tulu, mida tulumaksuseaduse § 13 lõike 4, § 18 lõike 1¹ või välislepingu alusel Eestis ei maksustata, samuti maksustamisperioodil väärtpabereid võõrandanud isik, kes soovib kasutada tulumaksuseaduse § 39 lõikes 3 sätestatud õigust, ning füüsiline isik, kes tegi maksustamisperioodi jooksul tulumaksuseaduse §-s 17² nimetatud investeerimiskontole sissemaksed või sellelt väljamakseid.

15. Tuludeklaratsioonile kirjutab alla maksukohustuslane või tema esindaja. Piiratud teovõimega isiku (kaasa arvatud alla 18-aastase lapse) eest kirjutab tuludeklaratsioonile alla tema seaduslik esindaja või eestkostja. Volitatud esindaja võib tuludeklaratsioonile alla kirjutada, kui maksumaksja ei ole võimeline tuludeklaratsioonile alla kirjutama haiguse või välismaal viibimise tõttu. Esindaja peab Maksu- ja Tolliametile esitama volitust tõendava dokumendi.

Abikaasade mahaarvamiste üleandmine

16. Tulumaksuseaduse § 23⁴ alusel võib residendist maksumaksja, kes oli maksustamisperioodi viimase päeva seisuga abielus, oma tuludeklaratsioonis maha arvata residendist abikaasa eest täiendava maksuvaba tulu 2160 eurot, kui residendist füüsilise isiku ja tema abikaasa maksustamisperioodi maksustatav tulu kokku ei ületa 50 400 eurot.

17. Punktis 16 nimetatud täiendavat maksuvaba tulu on õigus maha arvata osas, mille võrra abikaasa maksustamisperioodi maksustatav tulu on täiendavast maksuvaba tulu summast, 2160 eurot väiksem. Täiendava maksuvaba tulu summa ei või olla suurem kui 50400 euro ja abikaasade kogu maksustatava tulu vahe.

18. Kui tulumaksuseaduse §-s 25 nimetatud eluasemelaenu intressid ja §-s 26 nimetatud koolituskulud ületavad § 28² lõikes 1 sätestatud piirmäärasid või kui §-s 23¹ nimetatud täiendav maksuvaba tulu kahe või enama lapse ülalpidamise korral ületab maksumaksja maksustatavat tulu, võib mahaarvamiste kasutamata osa oma maksustatavast tulust maha arvata maksumaksja abikaasa, kui maksustamisperioodil kehtis abikaasade varasuhtena varauhisus.

19. Tulumaksuseaduse §-s 23¹ nimetatud täiendav maksuvaba tulu kahe või enama lapse ülalpidamise mahaarvamise õiguse kasutamisel võib arvesse võtta mõlema abikaasa lapsed, kelle kohta ei arva täiendavat maksuvaba tulu maha kolmas isik (näiteks lapsetoetust saav vanem).

20. Punktides 16-19 sätestatud mahaarvamisi võivad tulumaksuseaduse § 31¹ lõigetes 2 või 3 sätestatud ulatuses teha ka abikaasad, kellest üks on resident ja teine on § 31¹ lõikes 2 või 3 nimetatud mitteresident või mõlemad on lepinguriigi residendid, kelle maksustatav tulu Eestis vastab § 31¹ lõikes 2 või 3 sätestatud tingimustele.

21. Mahaarvamisi ei või abikaasale üle anda, kui maksustamisperioodi jooksul on abielu lahutatud.

Tulumaksu tasumine ja tagastamine

22. Maksu- ja Tolliamet arvutab juurdemakstava maksusumma ning teavitab sellest maksumaksjat Maksu- ja Tolliameti e-teenuse vahendusel. Kirjalikult teavitatakse maksumaksjat, kes ei ole sõlminud e-teenuse lepingut ning maksumaksjat, kes on avaldanud soovi saada teave paberil. Maksumaksja on kohustatud tasuma maksuteates näidatud juurdemakse Maksu- ja Tolliameti pangakontole hiljemalt maksustamisperioodile järgneva kalendriaasta 1. juuliks, välja arvatud tulumaksuseaduse § 46 lõigetes 4–5 sätestatud juhtudel.

23. Maksumaksja, kes deklareeris ettevõtlustulu, kasu vara võõrandamisest või välisriigis saadud tulu ning mitteresident, kes deklareeris tulumaksuseaduse § 31¹ lõikes 2 või 3 sätestatud mahaarvamisi, tasub maksuteates näidatud juurdemakse Maksu- ja Tolliameti pangakontole maksustamisperioodile järgneva kalendriaasta 1. oktoobriks (tulumaksuseaduse § 46 lõige 4).

24. Maksu ei määrata ja maksuteadet ei väljastata, kui juurdemaksmisele kuuluv maksusumma on väiksem kui 10 eurot.

25. Enammakstud maksusumma tagastab Maksu- ja Tolliamet tuludeklaratsioonil näidatud pangakontole (vormi A rida 4.1) või maksumaksja kirjaliku avalduse alusel kolmanda isiku pangakontole.

26. Kui pangakonto andmed tuludeklaratsioonis puuduvad, jäetakse enammakstud maksusumma tulevaste maksukohustuste või tasaarvestuste katteks.

27. Kui maksumaksja taotleb enammakstud maksusumma tagastamist enda välisriigis asuvale pangakontole, siis täidetakse täiendavalt vormi A read 4.3–4.8. Maksukorralduse seaduse § 106 lõike 4 alusel on Maksu- ja Tolliametil õigus tagastatava summa ülekandmise kulud maha arvata tagastatavast summast.

28. Enammakstud maksusumma tagastatakse hiljemalt maksustamisperioodile järgneva aasta 1. juuliks.

29. Maksumaksjale, kes deklareeris ettevõtlustulu, kasu vara võõrandamisest või välisriigis saadud tulu ning mitteresident, kes deklareeris tulumaksuseaduse § 31¹ lõikes 2 või 3 sätestatud mahaarvamisi, tagastatakse enammakstud maksusumma hiljemalt maksustamisperioodile järgneva aasta 1. oktoobriks (tulumaksuseaduse § 46 lõige 6).

30. Maksumaksja võib taotleda enammakstud tulumaksu tasaarvestamist oma teiste tasumisele kuuluvate maksusummadega või jätta enammakstud maksusumma oma tulevaste kohustuste katteks.

31. Kui enammakstud maksusumma on väiksem kui 10 eurot, jäetakse enammakstud maksusumma maksumaksja tulevaste maksukohustuste või tasaarvestuste katteks.

Eeltäidetud tuludeklaratsioon

32. Maksu- ja Tolliamet koostab maksumaksjale eeltäidetud tuludeklaratsiooni ja teeb selle talle kättesaadavaks Maksu- ja Tolliameti e-teenuse vahendusel või Maksu- ja Tolliameti alates maksustamisperioodile järgneva aasta 15. veebruarist.

33. Maksu- ja Tolliamet täidab tema käsutuses olevate andmete alusel maksumaksja maksustamisperioodi eeltäidetud tuludeklaratsiooni, kuhu ta kannab alljärgnevad andmed:

- 1) Eestis saadud tulu;
- 2) maksustamisperioodi maksuvaba tulu (tulumaksuseaduse § 23);
- 3) täiendav maksuvaba tulu pensioni (tulumaksuseaduse § 23²) ja tööõnnetus- või kutsehaigushüvitise korral (tulumaksuseaduse § 23³);
- 4) täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu alusel tasutud kindlustusmaksete osa, mille eesmärgiks on tagada kindlustussumma maksmine kindlustuspensionina ja vabatahtliku pensionifondi osakute soetamiseks makstud summa (tulumaksuseaduse § 28);
- 5) töandja tehtud töötaja eest tasutud täiendava kogumispensioni kindlustusmaksete või vabatahtliku pensionifondi osakute soetamiseks makstud summade maksuvaba osa (tulumaksuseaduse § 13 lõike 3 punkt 15);
- 6) kinnipeetud töötuskindlustus- ja kohustusliku kogumispensioni maksed (tulumaksuseaduse § 28¹ lõiked 1 ja 2);
- 7) tulumaksuseaduse § 57¹ lõikes 5² nimetatud andmed väärtpaberite võõrandamise kohta.

34. Välisriigis saadud tulu ja tulust tehtavaid mahaarvamisi Maksu- ja Tolliamet eeltäidetud tuludeklaratsioonile ei kannab.

35. Maksumaksja on kohustatud eeltäidetud tuludeklaratsioonis näidatud andmed üle kontrollima, vajadusel tegema täiendusi ja parandusi, kui toodud andmed on ebaõiged või puudulikud. Paberikandjal saadud eeltäidetud tuludeklaratsioonil tehtud paranduste juurde peab maksumaksja märkima kuupäeva, millal parandus tehti, ja paranduse allkirjastama. Maksumaksjal on õigus täiendada eeltäidetud tuludeklaratsiooni tulust tehtavate mahaarvamiste osas.

Deklaratsiooni täitmine

Üldandmed

36. Residentist füüsilise isiku maksustamisperiood on kalendriaasta (1. jaanuar—31. detsember). Füüsiline isik, kes ei olnud Eesti resident kogu maksustamisperioodi kestel, märgib real „periood” kalendriaastal residentiks oleku aja.

37. Elukoha aadressiks märgitakse koht, kus isik deklaratsiooni esitamise ajal alaliselt või peamiselt elab. Aadressiandmete juurde märgitakse telefoninumber ja elektronposti aadress, mille kaudu on võimalik isikuga kontakti saada. Lepinguriigi resident, kes on maksustamisperioodil saanud maksustatavat tulu

Eestis ja soovib kasutada tulumaksuseaduse § 31¹ sätestatud mahaarvamisi, täidab vormi A punktid 1.3–1.6 ning märgib elukoha aadressi residendiriigis.

38. Kui vormi A tabelite täitmisel jääb ridu puudu, tuleb tulu või mahaarvamised märkida vastava tabeli lisalehele (vormi A lisa). Lisalehel näitab maksumaksja ära vastava tabeli andmed koos enda nime ja isikukoodiga ning kinnitab andmete õigsust oma allkirjaga.

39. Deklaratsioon täidetakse eurodes sendi täpsusega. Tabelid 8.1, 8.3–8.7, 8.8–8.10 täidetakse eurodes või välisriigi rahaühikutes kahe komakoha täpsusega.

Maksustatav tulu

40. Maksustatavaks tuluks loetakse residendist füüsilise isiku maksustamisperioodil Eestis ja väljaspool Eestit kõikidest tuluallikatest saadud tulu.

41. Füüsilise isiku maksustatavaks tuluks ei loeta ega deklareerita tulumaksuseaduse §-de 48–53 alusel maksustatavat erisoodustust, kingitust, annetust, dividendi või muud kasumieraldist. Samuti ei deklareerita tulu, mida tulumaksuseaduse § 12 lõike 3 (v.a seoses ettevõtlusega), § 13 lõike 3 (v.a § 13 lõike 3 punkt 15), § 15 lõigete 4 ja 5, § 17 lõike 2, § 19 lõigete 3, 5 ja 6, § 20 lõike 5, § 21 lõigete 1¹, 4 ja 5, § 48 lõike 9 ning § 61 lõigete 7, 11 ja 37 alusel ei maksustata. Samuti ei loeta maksustatavaks tuluks punktis 100 nimetatud tulu.

Eestis saadud tulu

42. **Tabelis 5.1** näidatakse väljamakse tegemise ajal kehtiva määraga (tulumaksuseaduse § 4 lõige 1) maksustatav tulu (brutosummas, enne maksuvaba tulu arvestamist ning tulumaksu, töötuskindlustusmaksu ja kohustusliku kogumispensioni makse kinnipidamist), millelt on tulumaks kinni peetud:

1) palgatulu: kõik rahalised tasud, mida maksti töötajale või ametnikule, sealhulgas palk, lisatasu, juurdemakse, puhkusetasu, tööandja poolt töötaja eest tasutud tulumaksuseaduse §-s 28 sätestatud täiendava kogumispensioni kindlustusmaksed ja vabatahtliku pensionifondi osakute soetamiseks makstud summad (edaspidi *III samba sissemakse*), töölepingu ülesütlemisel või teenistusest vabastamisel ettenähtud hüvitis, kohtu või töövaidluskomisjoni väljamõistetud hüvitis või viivis (tulumaksuseaduse § 13 lõige 1), ametniku, töötaja või juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liikme tööandjalt või kolmandalt isikult saadud välislähetuse päevaraha või ametniku välislähetustasu või nimetatud isikutele makstud töölähetusega kaasneva kulu hüvitise tulumaksuseaduse § 13 lõike 3 punktis 1 kehtestatud piirmäära ületav osa; muu tasu, asendusteenistuja ja reservväelase toetus (tulumaksuseaduse § 19 lõige 4), toetus, mis on saadud seoses töö- või teenistussuhtega (tulumaksuseaduse § 19 lõike 3 punkt 3), seaduse või muu õigusakti alusel töö tegemise eest saadud tasu (sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punkt 9), pärast töö- või teenistussuhte lõppemist saadud tasu; tööandjalt lapse sünni puhul saadud toetus, mis ületas 5/12 maksustamisperioodi maksuvabast tulust (tulumaksuseaduse § 13 lõike 3 punkt 7); riigieelarvest hüvitatav puhkusetasu; seoses tööõnnetuse või kutsehaigusega saadud hüvitise kogusumma, muu väljamakse seoses töö- või teenistussuhtega; muu palgatulu;

2) ajutise töövõimetuse hüvitis (tulumaksuseaduse § 20 lõige 1) ja haigushüvitis (tulumaksuseaduse § 13 lõige 1).

Maksustamisele ei kuulu ravikindlustuse seaduse § 47 kohaselt makstud täiendav ravimihüvitis ja § 63 kohaselt makstud täiskasvanute hambaraviteenuse hüvitis;

3) töövõtu-, käsundus- või muu võlaõigusliku lepingu alusel saadud töö- või teenustasu (tulumaksuseaduse § 13 lõige 1¹), välja arvatud juhul, kui tasu saaja on äriregistrisse või lepinguriigi registrisse kantud füüsilisest isikust ettevõtja ning tasu on saaja ettevõtlustulu;

4) tasu, mida on saanud juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige (tulumaksuseaduse § 13 lõige 2) (sealhulgas tööandja poolt tehtud III samba sissemaksed), välja arvatud juhul, kui tasu saaja on äriregistrisse või lepinguriigi registrisse kantud füüsilisest isikust ettevõtja ning tasu on saaja ettevõtlustulu; saadud toetus, mida makstakse seoses juhtimis- või kontrollorgani liikmeks olekuga (tulumaksuseaduse § 13 lõike 3 punkt 3);

5) pension, stipendium (välja arvatud tulumaksuseaduse § 19 lõike 3 punktis 3¹ ning lõigetes 5 ja 6 nimetatud stipendiumid), toetus, kultuuri-, spordi- ja teaduspreemia, hasartmänguvõit, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse alusel saadud toetus (tulumaksuseaduse § 19 lõige 4).

Tulumaksuga ei maksustata ega deklareerita seaduses või valla- või linnavolikogu määruuses sätestatud ja maksustamisperioodil saadud toetust (tulumaksuseaduse § 19 lõike 3 punkt 3).

Rahaline toetus, mis on saadud seoses ettevõtlusega, näidatakse vormil E;

6) perehüvitiste seaduse alusel saadud vanemahüvitis (tulumaksuseaduse § 19 lõige 2);

7) töötuskindlustuse seaduse alusel saadud hüvitis (tulumaksuseaduse § 20 lõige 2);

8) renditulu: üür (mida ei deklareerita tabelis 5.4, 7.3 või 7.4), rent, põllumajandusmaa rent, hoonestusõiguse seadmise tasu, reaalkoormatise talumise tasu, seadusest või tehingust tuleneva eseme kasutamise piirangu talumise eest saadud muu tasu (tulumaksuseaduse § 16 lõige 1), samuti litsentsitasu (tulumaksuseaduse § 16 lõiked 2 ja 3), välja arvatud juhul, kui tasu on füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtlustulu;

9) laenult, liisingult või muult võlakohustuselt, samuti väärtpaberilt ja hoiuselt saadud maksustatav intress, sealhulgas selline võlakohustuselt arvatud summa, mille võrra esialgset võlakohustust suurendatakse. Intressina käsitatakse lepingulise investeerimisfondi või aktsiaseltsifondi arvel osakuomaniku või aktsionäri saadud väljamakse, välja arvatud osaku või aktsia tagastamisel või investeerimisfondi likvideerimisel saadud väljamakse.

Maksustamisele ja deklareerimisele ei kuulu lepinguriigi residendist krediidasutuselt või krediidasutuse lepinguriigis asuva püsiva tegevuskoha kaudu või arvel hoiuselt saadud intress (tulumaksuseaduse § 17 lõige 2);

10) Eesti seaduse alusel saadud pension ja kogumispensionide seaduse alusel saadud kohustuslik kogumispension (tulumaksuseaduse § 19 lõige 2) enne tulumaksuseaduse §-s 23² sätestatud täiendava maksuvaba tulu mahaarvamist. Siin näidatakse ka kohustuslikust pensionifondist osakuomaniku pärija ja kohustusliku kogumispensioni kindlustuslepingu alusel soodustatud isiku saadud väljamaksed (tulumaksuseaduse § 20¹). Välisriigis saadud pension deklareeritakse tabelis 8.1;

11) väljamakse täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu alusel kindlustusvõtjale või soodustatud isikule (tulumaksuseaduse § 21 lõige 1). Väljamakse, mida maksustatakse 10% maksumääraga, näidatakse tabelis 5.2 (tulumaksuseaduse § 21 lõige 2). Täiendava kogumispensioni tagamise eesmärgil moodustatud eraldise negatiivne muutus (tulumaksuseaduse § 21 lõige 1) näidatakse tabelis 7.1;

12) väljamakse Eestis tegutsevast vabatahtlikust pensionifondist osakuomanikule ja osakuomaniku pärijale (tulumaksuseaduse § 21 lõige 1). Väljamakse, mida maksustatakse 10% maksumääraga, näidatakse tabelis 5.2 (tulumaksuseaduse § 21 lõige 3);

13) muu tulu, millelt on väljamaksja kohustatud tulumaksu kinni pidama (tulumaksuseaduse § 41); loovisiku loomeliidult, spordiseaduse §-s 7 nimetatud isiku ning kolmandalt isikult saadud välislähetuse päevaraha ning kulude hüvitis tulumaksuseaduse § 13 lõike 3 punktis 1 kehtestatud piirmäära ületav osa; tulumaksuseaduse § 49 lõikes 4¹ nimetatud vabatahtlikule tehtud väljamakse, mis ületab § 13 lõike 3 punktis 1 sätestatud välislähetuse päevaraha maksuvaba piirmäära; Vabariigi

Valitsuse seaduse § 31¹ alusel Vabariigi Valitsuse liikmetele välja makstud esinduskulud, mis ületavad piirmäära (tulumaksuseaduse § 13 lõike 3 punkt 4¹); Kaitseliidu tegevliikme kaitseliidu seaduse alusel saadud välislähetuse päevaraha ning kulude hüvitis tulumaksuseaduse § 13 lõike 3 punktis 1 kehtestatud piirmäära ületav osa.

43. Maksustatav tulu, millelt ei ole tulumaks kinni peetud, näidatakse tabelis 7.

44. **Tabelis 5.2** näidatakse 10% maksumääraga maksustatav kogumispensionide seaduse §-s 63 sätestatud tingimustele vastava täiendava kogumispensionide kindlustuslepingu alusel kindlustusandjalt saadud kindlustushüvitis. Samuti näidatakse siin kogumispensionide seaduses sätestatud korras Eestis loodud vabatahtlikust pensionifondist saadud väljamakse (tulumaksuseaduse § 21 lõiked 2–3¹, 6 ja 7 ning § 61 lõige 10). Väljamaksena ei käsitata üles öeldud täiendava kogumispensionide kindlustuslepingu tagastusväärtust kogumispensionide seaduse § 63 lõikes 5² sätestatud juhul, lõppenud täiendava kogumispensionide kindlustuslepingu kindlustuspensionide sama paragrahvi lõikes 5³ sätestatud juhul ega vabatahtliku pensionifondi osakute tagasivõtmist tulumaksuseaduse § 21 lõikes 1¹ sätestatud juhul.

45. Vabatahtliku pensionifondi osakute vahetamist teise vabatahtliku pensionifondi osakute vastu ning osakute tagasivõtmist täiendava kogumispensionide kindlustuslepingu sõlmimisel, ei käsitata väljamaksena. Viieaastast tähtaega arvestatakse kindlustusvõtja poolt varasema lepingu sõlmimisest arvates. Kui kindlustusleping on sõlmitud vabatahtliku pensionifondi osakute tagasivõtmishinna eest, arvestatakse viieaastast tähtaega kindlustusvõtja poolt pensionifondi osakute esmasest omandamisest arvates, kui see toimus lepingu sõlmimisest varem. Kui pensionifondi osakud on omandatud ülesöeldud täiendava kindlustuslepingu tagastusväärtuse eest, arvestatakse viieaastast tähtaega ülesöeldud lepingu sõlmimisest arvates, kui see toimus osakuomaniku poolt vabatahtliku pensionifondi osakute esmasest omandamisest varem.

46. **Tabelis 5.3** näidatakse investeerimisriskiga elukindlustuslepingu alusel saadud summa ja kindlustusvõtja tasutud kindlustusmaksed juhul, kui seda investeerimisriskiga elukindlustuslepingut ei ole hõlmatud investeerimiskonto süsteemi. Investeerimisriskiga elukindlustuslepingu alusel saadud summat ei maksustata juhul, kui see on saadud pärast 12 aasta möödumist kindlustuslepingu sõlmimisest ja kindlustusleping on sõlmitud enne 2010. aasta 1. augustit (tulumaksuseaduse § 20 lõige 3). Iga investeerimisriskiga elukindlustuslepingu kohta täidetakse kindlustusandja väljastatud tõendi alusel eraldi rida.

Kui investeerimisriskiga elukindlustuslepingu alusel tasutud kindlustusmaksed on eelnevatel või maksustamisperioodil maksumaksja tulust maha arvatud täiendava kogumispensionide kindlustusmaksena (tulumaksuseaduse § 28), maksustatakse väljamaksed tulumaksuseaduse § 21 alusel ja deklareeritakse tabelis 5.1 või 5.2.

Investeerimisriskiga elukindlustuslepingu alusel saadud surmajuhtumi kindlustuse hüvitis ei loeta maksustatavaks tuluks ega deklareerita.

47. **Tabelis 5.4** deklareeritakse eluruumi üüritul (brutosumma, enne tulumaksu kinnipidamist ja üürimisega seotud kulude katteks 20% mahaarvamist). Üürilepingu alusel saadud üürist arvutab Maksu- ja Tolliamet eluruumi (elamu või korteri) üürimisega seotud kulude katteks maha 20%. Mahaarvamine tehakse ilma dokumentaalsete tõenditeta üürimisega seotud kulude kohta. Kui üürileping on sõlmitud tulumaksu kinnipidajaga (tulumaksuseaduse § 40 lõige 1), siis tulumaksuseaduse § 41 punkti 7 alusel üüritul väljamaksmisel peetakse tulumaks kinni eelnimetatud mahaarvamist arvesse võtmata. Kui üüritulult ei ole tulumaksu kinni peetud, deklareeritakse see tabelis 7.4.

48. **Tabelis 6** näidatakse kasu või kahju väärtpaberite ja kasu muu vara võõrandamisest tulumaksuseaduse §-de 15, 17¹, 17², 37, 38, 39 ja § 61 lõike 3 kohaselt.

49. Kasu või kahju vara müügist on müügihinna ja soetamismaksumuse vahe. Kasu või kahju vara vahetamisest on vahetatava vara soetamismaksumuse ning vahetuse teel vastu saadud vara turuhinna

vahe. Maksumaksjal on õigus kasust maha arvata või kahjule juurde liita vara müügi või vahetamisega otseselt seotud dokumentaalselt tõendatud kulud.

50. Soetamismaksumus (tulumaksuseaduse § 38) on:

- 1) vara omandamiseks ning selle parendamiseks ja täiendamiseks maksumaksja tehtud dokumentaalselt tõendatud kulud. Kulude hulka kuuluvad ka makstud vahendustasu ja lõiv;
- 2) kapitalirendi (liisingu) korras soetatud vara korral makstud rendi- või väljaostumaksete summa ilma intressita;
- 3) omavalmistatud asja valmistamiseks tehtud dokumentaalselt tõendatud kulude summa. Siin arvestatakse ka eelmistel maksustamisperioodidel tehtud kulutusi (näiteks poolelioleva maja ehituskulu);
- 4) mitterahalise sissemaksega omandatud osaluse (aktsiad, osad, osamaks, sissemakse) soetamismaksumus on võrdne mitterahaliseks sissemakseks olnud vara soetamismaksumusega. Soetamismaksumusele arvatakse juurde tehtud täiendavad sissemaksed ja sellest arvatakse maha saadud väljamaksed;
- 5) kui vara müügitehingul kohustusega või õigusega osta see vara tagasi kindlaksmääratud tähtajal ja kindlaksmääratud hinnaga (repotehing) on vara tagasiostuhind kõrgem selle müügihinnast, loetakse tagasiostetud vara soetamismaksumuseks repotehingu käigus müüdud vara müügihind.
- 6) äriühingute või mittetulundusühingute ühinemise, jagunemise või ümberkujundamise käigus omandatud osaluse (aktsiad, osad, osamaks, sissemakse) puhul ühineva, ühendatava, jaguneva või ümberkujundatava ühingu osaluse soetamismaksumus, millele on lisatud tehtud juurdemaksed ning maha arvatud saadud väljamaksed;
- 7) lepinguriigi investeerimisfondi osakute või aktsiate vahetamisel teise sama lepingulise fondi või aktsiaseltsifondi teisti osakute vastu või sama fondivalitseja valitsetava fondi osakute või aktsiate vastu investeerimisfondide seaduse § 14 lõike 3 punktis 2 või § 18 lõike 5 punktis 2 sätestatud korras või investeerimisfondi osakute või muu osaluse vahetamisel investeerimisfondide ühinemisel omandatud osakute või aktsiate puhul vahetuse käigus võõrandatud investeerimisfondi osakute või aktsiate soetamismaksumus.

51. Kui varal puudub soetamismaksumus ning vara võõrandamisest saadud tulu ei ole tulumaksuseaduse kohaselt tulumaksuvaba, kuulub vara võõrandamisest saadud kasu maksustamisele kogu ulatuses. Kingituse, annetuse, erisoodustusena või kasumieraldisena saadud ja tulumaksuseaduse §-de 48–50 alusel või välisriigis maksustatud vara soetamismaksumust suurendatakse tulumaksuga maksustatud summa võrra.

52. Kui mitterahaliseks sissemakseks olnud asja või varalise õiguse soetamismaksumus on eelnevalt maha arvatud füüsilise isiku ettevõtlustulust ja seda ei ole tulumaksuga maksustatud isiklikku tarbimisse võetud varana, loetakse osaluse soetamismaksumuseks null.

53. Soetamismaksumuse hulka ei loeta vara haldamise kulusid.

54. Tulumaksuga ei maksustata (tulumaksuseaduse § 15 lõige 4):

- 1) vastuvõetud pärandvara;
- 2) omandireformi käigus tagastatud vara;
- 3) sundvõõranditasu ja hüvitisi sundvõõrandamisel, samuti riigile või kohaliku omavalitsuse üksusele kinnisasja sundvõõrandamise seaduse § 3 lõikes 1 sätestatud eesmärgil kinnisasja sundvõõrandamismenetluseta võõrandamisel saadud kasu juhul, kui võõrandamistehingule eelnevalt olid täidetud kinnisasja sundvõõrandamise seaduse § 3 lõikes 4 sätestatud nõuded;
- 4) tulu isiklikus tarbimises oleva vallasasja võõrandamisest;
- 5) tulu omandireformi käigus tagastatud maa võõrandamisest;
- 6) tulu, mida rahvakapitali obligatsiooni arvestuskaardi saanud isik on saanud talle väljaantud erastamisväärtpaberite müügist;
- 7) tulu, mida põllumajandusreformi õigustatud subjekt on saanud talle väljaantud tööosaku müügist;
- 8) tulu, mida omandireformi õigustatud subjekt on saanud talle õigusvastaselt võõrandatud vara kompenseerimise korralduse alusel väljaantud erastamisväärtpaberite müügist;

- 9) omandireformi õigustatud subjektile makstud kompensatsiooni õigusvastaselt võõrandatud vara eest, samuti talle välja antud, kuid kasutamata jäänud erastamisväärtpaberite eest makstud hüvitist;
- 10) tulu osaluse (aktsiad, osad, osamaks, sissemakse) vahetamisest äriühingute või mittetulundusühistute ühinemise, jagunemise või ümberkujundamise käigus;
- 11) tulu äriühingus osaluse (aktsiad, osad, osamaks, sissemakse) suurendamisest või omandamisest mitterahalise sissemakse teel;
- 12) tulu lepinguriigi investeerimisfondi osakute või aktsiate vahetamisest investeerimisfondide seaduse § 14 lõike 3 punktis 2 või § 18 lõike 5 punktis 2 sätestatud korras ning tulu investeerimisfondi osakute või muu osaluse vahetamisest investeerimisfondide ühinemise käigus.

55. **Tabelis 6.1** näidatakse võõrandatud väärtpaberite (aktsia, osa, võlakiri, obligatsioon, optioon, futuur, forvard, osak, sealhulgas lepingulise investeerimisfondi osak, jmt) soetamismaksumus, müügihind või väärtpaberite vahetuse puhul vastu saadud vara turuhind ning müügi või vahetamisega otseselt seotud kulud. Maksustamisperioodil investeerimiskonto vahenditest soetatud finantsvara deklareeritakse tabelis 6.5.

56. Tabelis 6.1 märgib Maksu- ja Tolliamet eelmistest maksustamisperioodidest edasikantud, väärtpaberite võõrandamisest nii Eestis (tabelid 6.1 ja 6.4) kui ka välismaal (tabelid 8.2 ja 8.4) saadud kahju. Tuludeklaratsiooni esitamise korral märgitakse eelmistest maksustamisperioodidest edasikantud kahju ka siis, kui maksumaksja ei ole maksustamisperioodil väärtpaberitehinguid teinud, kuid tal on varasematest perioodidest edasikantud kahju.

57. Tabelis 6.1 deklareerib maksumaksja tulumaksuseaduse § 37 lõike 1 kohaselt võõrandatud väärtpaberite tehinguandmed. Müügina käsitatakse ka väärtpaberi kehtivuse kaotamist, mil väärtpaber lõpeb ilma võõrandamistehinguta ja ilma poolte vahelise vabatahtliku kohustuse lõpetamise kokkuleppeta. Kehtivuse kaotamisena ei käsitleta võlausaldaja vabatahtlikku nõudest loobumist. Väärtpaberite kehtivuse kaotamisega seotud kasu ja kahju loetakse väärtpaberite võõrandamisest saadud kasuks ja kahjuks.

Maksustamisperioodil väärtpaberite võõrandamisest saadud kasust arvatakse maha samal maksustamisperioodil väärtpaberite võõrandamisest samal maksustamisperioodil ja varem saadud kahju (tulumaksuseaduse § 39), välja arvatud juhul, kui kahju on deklareeritud investeerimiskonto 2011. aasta sissemaksena.

58. Erineva hinnaga ja erineval ajal soetatud samanimeliste väärtpaberite soetamismaksumuse arvestamisel tuleb järjepidevalt lähtuda ühest alljärgnevatest meetoditest:

- 1) FIFO meetod – võõrandamine toimub sisseostu järjekorras või
- 2) kaalutud keskmise meetod – ühe võõrandatud väärtpaberi soetamismaksumus leitakse võõrandamise hetkeks olemasolevate samanimeliste väärtpaberite soetamismaksumuse summa jagamisel nende arvuga.

59. Maksustamisperioodil samanimeliste väärtpaberite (näiteks panga lihtaktsiad) võõrandamise tehingute andmed (soetamismaksumus, võõrandamisega seotud kulud ja müügi- või turuhind) on tuludeklaratsioonis lubatud näidata koondsummadena.

60. Kui väärtpaberite võõrandamisest saadud kahju ületab kasu, siis kahju summat muust maksustatavast tulust maha ei arvata, vaid kantakse järgmisele maksustamisperioodile ja arvatakse väärtpaberite võõrandamisest saadud kasust maha järgmistel maksustamisperioodidel.

61. Kahju, mis tekkis väärtpaberite turuhinnast madalama hinnaga võõrandamisest maksumaksjaga seotud isikule (tulumaksuseaduse § 8) või temalt turuhinnast kõrgema hinnaga omandatud väärtpaberite võõrandamisest või väärtpaberite kehtivuse kaotamisest maksumaksjaga seotud isiku kasuks turutingimustest erinevatel tingimustel või tulumaksuseaduse §-s 17² nimetatud investeerimiskontol olnud raha eest soetatud väärtpaberite võõrandamisest, kasust maha ei arvata ega selle võrra kahju ei suurendata (tulumaksuseaduse § 39 lõige 1). Kui seotud isikuga turuhinnast erineva hinnaga tehtud tehingu puhul tekkis kahju, märgitakse veergu 8 tähis „X”.

62. Dividendi saamise õigust andva väärtpaberi võõrandamisest saadud kahju ei arvata maha muude väärtpaberite võõrandamisest saadud kasust, kui see väärtpaber omandati 30 päeva enne dividendiõiguslike isikute määramise kuupäeva ja võõrandati dividendiõiguslike isikute määramise päeval või 30 päeva jooksul pärast eelnimetatud kuupäeva. Kui väärtpaberitehing vastab eelnimetatud tunnustele, märgitakse veergu 9 tähis „X”.

63. Riigi välja antud, pärandina või abikaasalt, vanemalt või lapselt saadud erastamisväärtpaberite eest soetatud vara soetamismaksumus on erastamisväärtpaberite väärtpaberibörsil noteeritud keskmine müügihind vara soetamise päeval. Enne erastamisväärtpaberite väärtpaberibörsil noteerimise alustamist soetatud vara soetamismaksumuseks loetakse erastamisväärtpaberite keskmine kohalik müügihind vara soetamise päeval (tulumaksuseaduse § 38 lõige 4).

64. **Tabelis 6.2** näidatakse kasvava metsa raieõiguse ja raiutud metsamaterjali võõrandamisest saadud tulu, millest arvatakse maha soetamismaksumus ja võõrandamisega seotud dokumentaalselt tõendatud kulud. Võõrandamisega seotud kuludeks loetakse ka metsa majandamisega seotud dokumentaalselt tõendatud kulud. Metsa majandamisega seotud kulude mahaarvamine on lubatud, kui tegemist on metsa majandamisega metsaseaduse § 16 tähenduses ning metsaomanik on metsaseaduses sätestatud juhul esitanud metsa majandamise tegevuse kohta Keskkonnaametile metsateatise ning Keskkonnaamet on lubanud teatises kavandatud tegevuse (tulumaksuseaduse § 37 lõige 8).

65. Maksumaksjal on õigus kasvava metsa raieõiguse ja raiutud metsamaterjali võõrandamise tulu saamise aastast arvates kuni kolme aasta jooksul tehtud metsa võõrandamise kulusid võõrandamistulust maha arvata. Kasvava metsa raieõiguse ja raiutud metsamaterjali võõrandamisest saadud kasu võib edasi kanda kuni kolmele järgnevale maksustamisperioodile (tulumaksuseaduse § 37 lõige 10). Varasematest maksustamisperioodidest edasikantud kasu võib vähendada käesoleval maksustamisperioodil tehtud metsa võõrandamisega seotud kulude võrra. Kasu edasikandmisel arvutatakse juurdemaksmisele kuuluv maksumus hiljemalt raieõiguse või raiutud metsamaterjali võõrandamisest saadud kasu saamise kalendriaastale järgneva kolmanda aasta eest esitatud tuludeklaratsiooni alusel.

Tabeli 6.2 lisa täidetakse, kui soovitakse raieõiguse või raiutud metsamaterjali võõrandamise kulud või kasu edasi kanda kolmele järgnevale maksustamisperioodile.

66. **Tabelis 6.3** näidatakse sellise võõrandatud vara (muuhulgas kinnis- või vallasasja, täis- või usaldusühingusse tehtud sissemakse, ühistule makstud osamaksu, nõudeõiguse, ostueesõiguse, hoonestusõiguse, kasutusvalduse, isikliku kasutusõiguse, rentniku õiguste, tagasiostukohustuse, hüpoteegi, kommertspandi, registerpandi või muu piiratud asjaõiguse või selle järjekoha või muu varalise õiguse) soetamismaksumus, müügihind või vara vahetuse puhul turuhind ning müügi või vahetamisega otseselt seotud dokumentaalselt tõendatud kulud, mis ei ole nimetatud tulumaksuseaduse § 15 lõigetes 4 ja 5 maksuvaba tuluna ning mis ei kuulu deklareerimisele tabelites 6.1, 6.2, 6.4 või 6.5.

67. Tulumaksuga ei maksustata kinnisasja või elamuühistu osamaksu või hooneühistu liikmesuse võõrandamisest saadud kasu (tulumaksuseaduse § 15 lõige 5), kui:

- 1) kinnisasja oluliseks osaks või korteriomandi või -hoonestusõiguse esemeks on eluruum, mida maksumaksja kuni võõrandamiseni kasutas oma elukohana või
- 2) kinnisasja oluliseks osaks või korteriomandi või -hoonestusõiguse esemeks on eluruum ning kinnisasi on läinud maksumaksja omandisse õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamise teel või
- 3) kinnisasja oluliseks osaks või korteriomandi või -hoonestusõiguse esemeks on eluruum ning nimetatud eluruum ja selle juurde kuuluv maa on läinud maksumaksja omandisse ostueesõigusega erastamise teel ning kinnistu suurus ei ületa 2 hektarit või
- 4) suvila või aiamaja vallasasjana või kinnisasja olulise osana on maksumaksja omandis olnud üle kahe aasta ning kinnistu suurus ei ületa 0,25 hektarit või
- 5) ehitis või korter kui vallasasi on läinud maksumaksja omandisse õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamise või ostueesõigusega erastamise teel või
- 6) maksumaksja kasutas elamu- või hooneühistule kuuluvas elamus asuvat korterit kuni võõrandamiseni oma elukohana.

Kui maksuvabastuse aluseks on eluruumi kasutamine maksumaksja elukohana, ei rakendata maksuvabastust rohkem kui ühe võõrandamise suhtes kahe aasta jooksul. Kui kinnisasja, ehitist või korterit kasutati samaaegselt selle elukohana kasutamiseiga ka muul otstarbel, rakendatakse maksuvabastust proportsionaalselt elukohana ja muul otstarbel kasutatud ruumide pindala suhtele.

68. **Tabelis 6.4** näidatakse aktsiaseltsi aktsiakapitali, osahingu või ühistu osakapitali või täis- või usaldusühingu sissemakse vähendamisel ning aktsiate, osade või osamakse tagasiostmisel või tagastamisel või muul juhul omakapitalist saadud väljamakse osa, välja arvatud osa, mis on või mille aluseks olev kasumi osa on tulumaksuga maksustatud, arvestades tulumaksuseaduse § 50 lõike 2¹ teises lauses sätestatud. Tabeli 6.4 veerus 3 näidatakse eelnimetatud osaluse soetamismaksumus või tehtud sissemakse osaluse omandamisel (tulumaksuseaduse § 15 lõige 2).

Tabelis 6.4 näidatakse juriidilise isiku likvideerimisel saadud likvideerimisjaotise osa, välja arvatud osa, mis on või mille aluseks olev kasumi osa on tulumaksuga maksustatud (arvestades tulumaksuseaduse § 50 lõike 2¹ teises lauses sätestatud) ja osaluse soetamismaksumus või tehtud sissemakse osaluse omandamisel (tulumaksuseaduse § 15 lõige 3).

Tulumaksuseaduse § 39 lõike 1 alusel on residendist füüsilisel isikul õigus maksustamisperioodil väärtpaberite võõrandamisest saadud kasust maha arvata samal perioodil väärtpaberite võõrandamisest saadud kahju, kaasa arvatud tulumaksuseaduse § 15 lõigetes 2 ja 3 sätestatud juhul saadud kahju.

Väärtpaberite võõrandamisena käsitatakse ka väärtpaberi kehtivuse kaotamist ning sellega seotud kasu ja kahju loetakse väärtpaberite võõrandamisest saadud kasuks ja kahjuks.

Kahju, mis tekkis väärtpaberite turuhinnast madalama hinnaga võõrandamisest maksumaksjaga seotud isikule (tulumaksuseaduse § 8) või temalt turuhinnast kõrgema hinnaga omandatud väärtpaberite võõrandamisest või väärtpaberite kehtivuse kaotamisest maksumaksjaga seotud isiku kasuks turutingimustest erinevatel tingimustel või tulumaksuseaduse §-s 17² nimetatud investeerimiskontol olnud raha eest soetatud väärtpaberite võõrandamisest, kasust maha ei arvata ega selle võrra kahju ei suurendata (tulumaksuseaduse § 39 lõige 1). Kui seotud isikuga turuhinnast erineva hinnaga tehtud tehingu puhul tekkis kahju, märgitakse veergu 8 tähis „X”.

69. Kui saadud kahju ületab kasu, siis käsitatakse seda kui väärtpaberite võõrandamisest saadud kahju ning kahju summat muust maksustatavast tulust maha ei arvata, vaid kantakse järgmisele maksustamisperioodile ja arvatakse kasust maha järgmistel maksustamisperioodidel. Eelmistest maksustamisperioodidest edasikantud kahju märgib Maksu- ja Tolliamet tabelis 6.1.

70. **Tabelis 6.4** deklareeritakse Eesti lepingulise investeerimisfondi osaku või Eesti aktsiaseltsifondi aktsiate tagastamisel ja lepingulise investeerimisfondi või aktsiaseltsifondi likvideerimisel saadud väljamakse osa, mis ületab osaku või aktsia soetamismaksumust, välja arvatud nimetatud väljamakse osa, mille aluseks olev lepingulise investeerimisfondi või aktsiaseltsifondi tulu on tulumaksuseaduse 5¹. peatüki kohaselt maksustatud või § 31² lõike 2 kohaselt tulumaksust vabastatud.

Topeltnaksumise vältimiseks annab Eestis moodustatud lepingulise investeerimisfondi fondivalitseja või Eestis asutatud aktsiaseltsifond osakuomanikule või aktsionärile tõendi tehtud väljamakse maksustatud (või tulumaksust vabastatud) osa kohta. Tõend antakse osakuomaniku või aktsionäri nõudmisel väljamakse tegemise kuule järgneva kuu 5. kuupäevaks. Tõendile kohustuslikku vormi ei kehtestata (tulumaksuseaduse § 31⁶).

Tulumaksuseaduse § 39 lõike 1 alusel on residendist füüsilisel isikul õigus maksustamisperioodil väärtpaberite võõrandamisest saadud kasust maha arvata samal perioodil väärtpaberite võõrandamisest saadud kahju. Väärtpaberite võõrandamisest saadud kahjuna käsitatakse ka tulumaksuseaduse § 15 lõikes 3¹ sätestatud juhul saadud kahju. Väärtpaberi võõrandamisena käsitatakse ka väärtpaberi kehtivuse kaotamist lepingulise investeerimisfondi või aktsiaseltsifondi likvideerimisel ning sellega seotud kasu ja kahju loetakse väärtpaberite võõrandamisest saadud kasuks ja kahjuks.

Kahju, mis tekkis tulumaksuseaduse § 15 lõikes 3¹ sätestatud tehingust, mis on tehtud maksumaksjaga seotud isikuga (tulumaksuseaduse § 8) või tulumaksuseaduse §-s 17² nimetatud investeerimiskontol olnud raha eest soetatud väärtpaberite võõrandamisest, kasust maha ei arvata ega selle võrra kahju ei suurendata (tulumaksuseaduse § 39 lõige 1). Kui seotud isikuga turuhinnast erineva hinnaga tehtud tehingu puhul tekkis kahju, märgitakse veergu 5 tähis „X”. Eelmistest maksustamisperioodidest edasikantud kahju märgib Maksu- ja Tolliameti tabelis 6.1.

Kui saadud kahju ületab kasu, siis käsitatakse seda kui väärtpaberite võõrandamisest saadud kahju ning kahju summat muust maksustatavast tulust maha ei arvata, vaid kantakse järgmisele maksustamisperioodile ja arvatakse kasust maha järgmistel maksustamisperioodidel.

71. **Tabelis 6.5** näidatakse tulumaksuseaduse §-s 17¹ sätestatud finantsvaralt saadud kasu või tulu korral tekkiv maksukohustus, mida võib tulumaksuseaduse §-s 17² sätestatud tingimuste täitmisel edasi lükata. Maksukohustuse edasilükkamiseks tuleb finantsvara soetada krediidasutuses või krediidasutuse püsivas tegevuskohas avatud rahakontol (edaspidi *investeerimiskonto*) oleva raha eest. Finantsvaralt saadud tulu kantakse viivitamatult investeerimiskontole. Investeerimiskontode arvule piiranguid ei seata.

Tabelis 6.5 deklareeritakse kõikidele investeerimiskontodele tehtud sissemaksed ja nendelt tehtud väljamaksed tehingu toimumise hetkel. Siin ei deklareerita tabelites 5.3, 6.1, 6.4, 8.2, 8.4, ja 8.5 deklareeritud finantsvaralt saadud kasu või tulu.

Investeerimiskontolt väljamakse tegemisel maksustatakse summa, mille võrra kõikidelt investeerimiskontodelt tehtud väljamaksed ületavad selle väljamakse järgselt kõikidele investeerimiskontodele tehtud sissemaksete jääki.

Investeerimiskonto väljamaksena käsitatakse kõiki investeerimiskontolt tehtud kandeid, välja arvatud finantsvara soetamiseks tehtud kanded. Väljamaksena käsitatakse ka finantsvaralt saadud tulu, mida ei kanta viivitamatult investeerimiskontole. Väljamaksena ei käsitata sama maksumaksja teisele investeerimiskontole kantud raha (kontosisene tehing) ega valuuta konverteerimist investeerimiskontol.

Tabeli 6.5 osas I deklareeritakse maksustamisperioodil investeerimiskontole tehtud sissemaksete ja väljamaksete summad ja osas II näidatakse kõikide investeerimiskontode ja krediidasutuste andmed, kus kontod on avatud.

Osa I veerus 1 näidatakse selle investeerimiskonto number või IBAN kood, millelt on väljamakse või millele on sissemaksed tehtud ja veerus 2 näidatakse kande tegemise või tehingu kuupäev.

Veerus 3 näidatakse investeerimiskonto sissemaksete jääk enne iga sisse- või väljamakset. Siin näidatakse eelmise rea veerust 7 üle kantud summa plussmärgiga.

Veerus 3 näidatakse eelmise maksustamisperioodi tabeli 6.5 viimasel real veerus 7 arvatud summa plussmärgiga.

Veerus 4 näidatakse investeerimiskontole tehtud sissemaksed, välja arvatud summa, mis saadi finantsvara võõrandamisest või mis kanti üle teiselt investeerimiskontolt. Kui investeerimiskontona võetakse kasutusele olemasolev rahakonto, siis käsitatakse sellel kontol olevat raha jääki investeerimiskonto sissemaksena. Sissemaksena käsitatakse ka finantsvara soetamise või võõrandamisega otseselt seotud dokumentaalselt tõendatud kulusid (välja arvatud kulud, mis on tehtud sissemaksel arvel) või selle finantsvara soetamismaksumus, mida tehingu sisu tõttu ei olnud võimalik soetada investeerimiskontol oleva raha eest (tulumaksuseaduse § 17² lõiked 6–8).

Sissemaksena käsitatakse ka tulumaksuseaduse §-s 17¹ nimetatud tulu, kui see on tulumaksuga maksustatud.

Veerus 5 näidatakse investeerimiskontolt tehtud väljamaksed, välja arvatud summa, mille eest soetati finantsvara või mis kantakse üle teisele investeerimiskontole. Väljamaksena käsitatakse ka finantsvaralt saadud tulu, mida ei kanta viivitamatult investeerimiskontole (tulumaksuseaduse § 17² lõiked 5, 9–13).

Iga sissemakse ja väljamakse tuleb kajastada eraldi real kas veerus 4 või veerus 5. Kui üks nendest veergudest on täidetud, siis teine jäetakse tühjaks. Sama kuupäeva sissemakse ja väljamakse tehingud näidatakse eraldi ridadel.

Kahju, mis tekkis investeerimiskontol olnud raha eest soetatud finantsvara turuhinnast madalama hinnaga võõrandamisest maksumaksjaga seotud isikule (tulumaksuseaduse § 8) või temalt turuhinnast kõrgema hinnaga omandatud finantsvara võõrandamisest või finantsvara kehtivuse kaotamisest maksumaksjaga seotud isiku kasuks turutingimustest erinevatel tingimustel, deklareeritakse investeerimiskonto väljamaksena.

Kui dividendi saamise õigust andev finantsvara soetati investeerimiskontol olnud raha eest 30 päeva jooksul enne dividendiõiguslike isikute määramise päeva ja võõrandati dividendiõiguslike isikute määramise päeval või 30 päeva jooksul pärast nimetatud päeva, deklareeritakse selle finantsvara võõrandamisest saadud kahju investeerimiskonto väljamaksena.

Veerus 6 arvutatakse maksustatav summa: investeerimiskontolt tehtud väljamakse summat vähendatakse investeerimiskonto jäägi võrra. Maksustatav summa arvutatakse iga väljamakse järgselt.

Veerus 7 arvutatakse investeerimiskonto jääk, kui väljamakse summa ei ületa sissemakse summat. Veerus 7 arvutatud summa kantakse plussmärgiga järgmise rea veergu 3. Maksustamisperioodi viimase tehingu korral kantakse veerus 7 arvutatud summa plussmärgiga järgmise maksustamisperioodi tabeli 6.5 esimese rea veergu 3.

Real „Kokku” veerus 6 näidatakse maksustamisperioodil arvutatud maksustatav summa.

Tabeli 6.5 osa II veerus 6 märgitakse „X“, kui maksustamisperioodil deklareeritavaid sisse- ega väljamakseid investeerimiskontolt pole tehtud. Sel juhul on maksuhalduril võimalik automaatselt kanda sissemakse algjäák järgmisesse maksustamisperioodi.

72. Tabelis 6.6 näidatakse äriühingu ühinemisel füüsilise isiku varaga äriühingult rahalises või mitterahalises vormis saadud tulu ning ülevõetud kohustuste vahe, mis ületab osaluse soetamismaksumust, välja arvatud nimetatud kasu osa, mis on või mille aluseks olev kasumiosa on tulumaksuga maksustatud. Ülevõetud kohustusi muudest tuludest maha ei arvata.

Iga äriühingu kohta täidetakse eraldi rida.

Tabeli 6.6 veerus 4 näidatakse äriühingult saadud tulu. Tuluks loetakse äriühingult saadud varade ja ülevõetud kohustuste vahe, millest on maha arvatud maksustatud kasumi osa. Mitterahalises vormis saadud tulu suuruseks loetakse saadud vara turuhind.

Maksustamisperioodil ülevõetud kohustused näidatakse veerus 6. Kui äriühingult üle võetud kohustus langeb hiljem ära nõudest loobumise, aegumise, võlgniku ja võlausaldaja kokkulangemise tõttu või muul põhjusel, maksustatakse tulumaksuga äralangenud kohustuse summa, mille võrra ühinemisel äriühingust saadud tulu vähendati (tulumaksuseaduse §15 lõige 3²). Maksustamisperioodil äralangenud kohustuse summa deklareeritakse veerus 7.

Tabeli 6.6 veerus 8 näidatakse maksustatav summa, milleks on maksustamisperioodil saadud tulu (veerg 4), millest on maha arvatud soetamismaksumus/sissemakse (veerg 5), või maksustamisperioodil äralangenud kohustuste osa, mille võrra eelmistel maksustamisperioodidel vähendati saadud tulu (veerg 7).

73. Tabelis 7 näidatakse muu Eestis saadud maksustatav tulu, millelt ei ole tulumaksu kinni peetud.

Tabelis 7.1 näidatakse:

- 1) palgatulu;
- 2) litsentsitasu;

- 3) intress;
- 4) muu tulu.

Siin näidatakse muu hulgas täiendava kogumispensioni tagamise eesmärgil moodustatud tehnilise eraldise negatiivne muutus (tulumaksuseaduse § 28 lõige 1¹), mis tuleneb kogumispensionide seaduse § 63 alla mittekuuluva kindlustuskaitse eest arvestatud tasu mahaarvamisest.

Tabelis 7.1 ei näidata kasu vara võõrandamisest ega ettevõtlustulu. Kui väljamakse tegija (tuluallika) andmeid ei ole teada, tuleb märkida ainult tulu summa.

74. **Tabelis 7.2** näidatakse liikme tulu Eesti juriidilise isiku staatust mitteomavas isikuteühenduses või osaniku või kaasomaniku tulu varakogumis (tulumaksuseaduse § 18 lõige 4), sealhulgas seltsingus.

Tulumaksuga maksustatakse residendist füüsilisele isikule omistatud eelnimetatud ühenduse või varakogumi puhaskasumi osa proportsionaalselt maksumaksja osalusega, hääleõigusega või kaasomandi osaga ning arvestatakse füüsilise isiku tuluna aastal, mil see isikuteühendus või varakogum tulu sai. Arvesse võetakse ka maksumaksja proportsionaalne osa kinnipeetud tulumaksust.

Tabelis 7.2 ei näidata tulu osalusest varakogumis, mille kohta on emiteeritud väärtpaber. Selline tulu deklareeritakse ja maksustatakse tulumaksuseaduse § 15 lõigete 1–3¹ (tabelid 6.1 või 6.4) või § 17 lõike 1 alusel (tabel 5.1).

Tabelis 7.2 deklareeritakse tulumaksuseaduse § 18 lõike 6 alusel osakuomanikule omistatud Eesti seaduse alusel asutatud ning Eestis registreeritud usaldusfondi saadud tulu. Osanikule omistatud tuluks loetakse fondi tulu selle laekumisel fondile. Residendist füüsilisele isikule omistatakse tema osa suurusele vastav osa usaldusfondi saadud igast järgnevast tulust või kasust eraldi.

Osaniku nõudmisel väljastab usaldusfond või fondivalitseja tõendi, millel on järgmised andmed:

- andmeid väljastanud usaldusfondi või fondivalitseja registrikood, nimi;
- osaniku, kellele tõend väljastatakse, isikukood, ees- ja perekonnanimi;
- usaldusfondile laekunud tulu liik ja kood (17 001 – dividend; 17 002 – kasu kinnisvara võõrandamisest; 17 003 – intress; 17 004 – kinnisvara üüri- või renditasu, välja arvatud eluruumi üüritulu; 17 005 – eluruumi üüritulu; 17 006 – kasu osaluse võõrandamisest äriühingus, mille vara pärineb Eesti kinnisvarast; 17 007 – muu tulu);
- riigi nimi, kust usaldusfondile tulu laekus;
- usaldusfondile tulu laekumise kuupäev;
- investori osaluse suurus usaldusfondis tulu saamise päeval (protsentides kahe komakoha täpsusega);
- osanikule omistatud tulu summa koos välismaal kinni peetud tulumaksuga või välismaal makstud tulumaksuga (brutosumma), kaasa arvatud dividend, mille topeltmaksustamist välditakse tulumaksuseaduse § 18 lõike 1¹, § 50 lõike 1¹ või § 53 lõike 4¹ alusel;
- osanikule omistatud tulult välismaal kinni peetud või tasutud tulumaks;
- osanikule omistatud tulumaksuseaduse § 18 lõike 1¹, § 50 lõike 1¹ või § 53 lõike 4¹ alusel maksuvaba dividend;
- osanikule omistatud maksuvabalt tulult välismaal kinni peetud või tasutud tulumaks.

75. **Tabelis 7.3** näidatakse renditulu: üür (mida ei deklareerita tabelis 5.1, 5.4 või 7.4), rent, põllumajandusmaa rent, hoonestusõiguse seadmise tasu, reaalkoormatise talumise tasu, seadusest või tehingust tuleneva eseme kasutamise piirangu talumise eest saadud muu tasu, kui sellelt ei ole tulumaksu kinni peetud. Veerus 3 näidatakse lepinguga seotud kinnistu või kinnistute numbrid. Kui selline tasu on füüsilise isiku ettevõtlustulu, deklareeritakse see vormil E.

76. **Tabelis 7.4** deklareeritakse eluruumi üüritulu (brutosumma, enne üürimisega seotud kulude katteks 20% mahaarvamist). Üürilepingu alusel saadud üürist arvutab Maksu- ja Tolliamet eluruumi (elamu või korteri) üürimisega seotud kulude katteks maha 20%. Mahaarvamine tehakse ilma dokumentaalsete tõenditeta üürimisega seotud kulude kohta. Kui üüritulult on tulumaks kinni peetud, deklareeritakse see tabelis 5.4

Välismaal saadud tulu

77. **Tabelis 8** näidatakse välisriigis saadud, Eestis maksustatav tulu.

Kui residendist füüsiline isik sai maksustamisperioodil tulu välisriigis ning see tulu oli välisriigis maksustatav, võib ta tulu topeltmaksustamise vältimiseks valida kas krediidimeetodi (välisleping, tulumaksuseaduse § 45) või vabastusmeetodi (välisleping, tulumaksuseaduse § 13 lõige 4, § 18 lõige 1¹) kasutamise. Välisriigis saadud tulu deklareeritakse tabelites 8.1–8.8 olenevalt tululiigist ja sellele tulule rakendatavast topeltmaksustamise vältimise meetodist. Mahaarvamiste tegemisel juhindutakse tulumaksuseaduse § 28² lõigetes 2 ja 3 sätestatust.

Krediidimeetodi kasutamisel deklareeritakse välismaal saadud tulu tabelites 8.1–8.7¹. Krediidimeetodi rakendamisel kohaldatakse välislepingus ning tulumaksuseaduse §-s 45 sätestatud tingimusi.

Vabastusmeetodi rakendamisel kohaldatakse välislepingus ning tulumaksuseaduse § 13 lõikes 4, § 18 lõikes 1¹ sätestatud tingimusi. Vabastusmeetodi kasutamisel deklareeritakse välismaal saadud tulu tabelis 8.8. Tabelis 8.8 näidatakse ka tulu, mis tulumaksuseaduse alusel on maksustatav, kuid välislepingust tulenevalt kuulub maksustamise õigus välisriigile.

Lepinguriigi residendist füüsiline isik täidab väljaspool Eestit saadud tulude kohta tabeli 8.9, kui isik on maksustamisperioodil saanud:

- vähemalt 75% oma maksustatavast tulust Eestis ja ta soovib teha tulumaksuseaduse 4. peatükis sätestatud mahaarvamisi või
- alla 75% oma maksustatavast tulust Eestis ja ta soovib teha tulumaksuseaduse §-s 23 ja §-s 23² sätestatud mahaarvamisi.

78. Välismaal saadud tulu, tulust lubatud mahaarvamised ning makstud või kinnipeetud tulumaks näidatakse eurodes või välisvaluutas kahe komakoha täpsusega.

79. Maksustamisperioodil välisriigis saadud tulu kuulub füüsilise isiku maksustatava tulu hulka ning Eestis tasumisele kuuluvast tulumaksust arvatakse maha nimetatud tulult välisriigis tasutud või kinnipeetud tulumaks. Kui välisriigis saadud tulult tasutakse välisriigis tulumaks tulu saamisest erineval maksustamisperioodil, võetakse see Eestis arvesse maksustamisperioodil, millal välisriigis maksustatud tulu laekus. Kui tulumaksu kinnipidamise kuupäev ei ole teada, võib märkida tulumaksu kinnipidamise kuupäevaks tulu saamise kuupäeva. Eestis mittemaksustatavalt tulult välisriigis tasutud tulumaksu arvesse ei võeta.

80. Kui välisriigis saadud tulult Eesti tulumaksuseaduse järgi arvatud tulumaks on suurem välisriigis tasutud tulumaksust, on maksumaksja kohustatud Eestis tulumaksuna tasuma välisriigi tulumaksu ja Eesti tulumaksu vahe.

81. Kui välisriigis saadud tulult Eesti tulumaksuseaduse alusel arvatud tulumaks on väiksem välisriigis tasutud tulumaksust, samuti juhul, kui maksumaksja tuludeklaratsiooni järgi kõikidest allikatest saadud tulult arvatud tulumaks on väiksem välisriigis tasutud tulumaksust, välisriigis enammakstud tulumaksu Eestis ei hüvitata.

82. Igas välisriigis saadud tulu kohta arvutatakse tulumaks eraldi.

83. Saadud tulult maksustamisperioodil kinnipeetud või tasutud tulumaks näidatakse välisriigi maksuhalduri või maksu kinnipidaja õiendi alusel. Kui välisriigis on tulumaksu tasutud või kinni peetud rohkem, kui vastava riigi seadus või välisleping ette näeb, võib Eestis tasumisele kuuluvast tulumaksust maha arvata ainult selle osa tulumaksust, mille tasumine oli kohustuslik.

84. **Tabelis 8.1** näidatakse välismaal saadud tulu, kui see on üks alljärgnevatest:

1) töötamise eest saadud tulu, sealhulgas palk ja muu tasu, töövõtu-, käsundus- või muu teenuse osutamiseks sõlmitud võlaõigusliku lepingu alusel saadud tasu, juhtimis- või kontrollorgani liikme tasu ning erisoodustus;

2) välisriigi juriidiliselt isikult saadud dividend.

Kui on täidetud tulumaksuseaduse § 13 lõikes 4 või § 18 lõikes 1¹ sätestatud nõuded, võib maksumaksja deklareerida selle tulu tabelis 8.8;

3) renditulu: rent, põllumajandusmaa rent, tasu hoonestusõiguse seadmise ja reaalkoormatise talumise eest ning seadusest või tehingust tuleneva eseme kasutamise piirangu talumise eest saadud muu tasu;

4) litsentsitasu;

5) kunstniku või sportlase tasu;

6) laenult, liisingult või muult võlakohustuselt, samuti väärtpaberilt ja hoiuselt saadud maksustatav intress. Siia kuulub ka võlakohustuselt arvatud summa, mille võrra esialgset võlakohustust suurendatakse.

Intressina käsitatakse ka lepingulise investeerimisfondi või aktsiaseltsifondi arvel osakuomanikule või aktsionärile tehtud väljamakset, välja arvatud osaku või aktsia tagastamisel või investeerimisfondi likvideerimisel (tulumaksuseaduse § 17 lõige 1). Lepingulise investeerimisfondist või aktsiaseltsifondist intressi väljamaksmisel deklareeritakse tabeli 8.1 veerus 8 intressi aluseks olnud tulult tasutud tulumaks.

Maksustamisele ja deklareerimisele ei kuulu lepinguriigi residendist krediidasutuse või krediidasutuse lepinguriigis asuva püsiva tegevuskoha kaudu või arvel hoiuselt saadud intress (tulumaksuseaduse § 17).

7) pension. Lepinguriigi seaduse alusel saadud pensioni ja nimetatud riigi kohustusliku kogumispensioni ning sotsiaalkindlustuslepingu alusel saadud pensioni andmed märkida eraldi real;

8) kohustuslikust pensionifondist osakuomaniku pärija ja kohustusliku kogumispensioni kindlustuslepingu alusel soodustatud isiku saadud väljamaksed (tulumaksuseaduse § 20¹);

9) stipendium;

10) erisoodustus;

11) kultuuri-, spordi- ja teadusalane preemia;

12) toetus ja abiraha;

13) hasartmänguvõit;

14) töövõimetuse hüvitis;

15) muu tulu (mida ei deklareerita tabelites 8.2–8.7).

85. **Tabelis 8.2** näidatakse välismaal võõrandatud väärtpaberite (aktsia, sealhulgas osa, võlakiri, obligatsioon, optioon, futuur, forvard, osak, sealhulgas lepingulise investeerimisfondi osak, jmt) soetamismaksumus, müügihind või väärtpaberite vahetuse puhul vastu saadud vara turuhind ning müügi või vahetamisega otseselt seotud kulud. Müügina käsitatakse ka väärtpaberi kehtivuse kaotamist, mil väärtpaber lõpeb ilma võõrandamistehinguta ja ilma poolte vahelise vabatahtliku kohustuse lõpetamise kokkuleppeta. Kehtivuse kaotamisena ei käsitleta võlausaldaja vabatahtlikku nõudest loobumist. Väärtpaberite kehtivuse kaotamisega seotud kasu ja kahju loetakse väärtpaberite võõrandamisest saadud kasuks ja kahjuks.

86. Välisvaluutas tehtud kulu, väärtpaberite müügi-/turuhind ning makstud ja kinnipeetud tulumaks tuleb arvutada ümber eurodeks kulu tegemise, tulu saamise või tulumaksu tasumise või kinnipidamise päeval kehtinud Euroopa Keskpanga päevakursi alusel (tulumaksuseaduse § 36 lõige 5).

87. Tabeli 8.2 täitmisel tuleb arvestada tabelite 6 ja 6.1 märkuseid. Veerus 5 näidatakse riik, kus maksumaksja tulu teenis.

88. **Tabelis 8.3** näidatakse sellise välismaal võõrandatud vara (muu vara) soetamismaksumus, müügihind või vara vahetuse puhul turuhind ning müügi või vahetamisega otseselt seotud kulud, mis ei ole nimetatud tulumaksuseaduse § 15 lõigetes 4 ja 5 maksuvaba tuluna ning mis ei kuulu näitamisele tabelites 8.2 ja 8.4. Tabeli 8.3 täitmisel tuleb arvestada tabelite 6 ja 6.3 märkuseid.

89. **Tabelis 8.4** näidatakse välismaa äriühingu osakapitali või sissemaksete vähendamisel ja aktsiate, osade või osamakse tagasiosstmisel või tagastamisel saadud väljamakse, välja arvatud osa, mis on või

mille aluseks olev kasumi osa on tulumaksuga maksustatud, arvestades tulumaksuseaduse § 50 lõike 2¹ teises lauses sätestatud. Tabeli 8.4 veerus 5 näidatakse eelnimetatud osaluse soetamismaksumus või tehtud sissemakse osaluse omandamisel (tulumaksuseaduse § 15 lõige 2).

Tabelis 8.4 näidatakse ka välismaa juriidilise isiku likvideerimisel saadud likvideerimisjaotis, välja arvatud osa, mis on või mille aluseks olev kasumi osa on tulumaksuga maksustatud (arvestades tulumaksuseaduse § 50 lõike 2¹ teises lauses sätestatud) ja osaluse soetamismaksumus või tehtud sissemakse osaluse omandamisel (tulumaksuseaduse § 15 lõige 3). Tabeli 8.4 täitmisel arvestatakse tabelite 6 ja 6.4 märkuseid.

90. Tabelis 8.4 deklareeritakse välisriigi lepingulise investeerimisfondi või aktsiaseltsifondi osaku või aktsia tagastamisel ja lepingulise investeerimisfondi või aktsiaseltsifondi likvideerimisel saadud väljamakse osa, mis loetakse füüsilise isiku tuluks ning osaku või aktsia soetamismaksumus.

91. **Tabelis 8.5** näidatakse investeerimisriskiga elukindlustuslepingu alusel välisriigis saadud summa ja kindlustusvõtja tasutud kindlustusmakse juhul, kui seda investeerimisriskiga elukindlustuslepingut ei ole hõlmatud investeerimiskonto süsteemi. Investeerimisriskiga elukindlustuslepingu alusel saadud summat ei maksustata juhul, kui see on saadud pärast 12 aasta möödumist kindlustuslepingu sõlmimisest ja kindlustusleping on sõlmitud enne 2010. aasta 1. augustit (tulumaksuseaduse § 20 lõige 3).

92. Investeerimisriskiga elukindlustuslepingu alusel väljamakstud surmajuhtumi kindlustuse hüvitist ei loeta maksustatavaks tuluks ning seda ei deklareerita.

93. Tabel 8.5 täidetakse ühe investeerimisriskiga elukindlustuslepingu kohta. Kui maksumaksja deklareerib mitme lepingu alusel saadud tulu, tuleb iga investeerimisriskiga elukindlustuslepingu kohta täita eraldi tabeli 8.5 lisaleht.

94. **Tabelis 8.6** näidatakse välisriigi kindlustusseltsist saadud kindlustuspension ning välisriigi pensionifondist saadud väljamakse ning tasutud või kinnipeetud tulumaks. Siin näidatakse väljamakse täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu alusel kindlustusvõtjale või soodustatud isikule, samuti väljamakse vabatahtlikust pensionifondist osakuomanikule või tema pärijale (tulumaksuseaduse § 21 lõige 1).

95. Eestis maksustatakse 10% tulumaksu määraga kogumispensionide seaduse §-s 63 sätestatud tingimustega samaväärse täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu alusel kindlustusandjalt, kellel on lepinguriigis väljastatud tegevusluba, saadud kindlustushüvitis. Nimetatud määraga maksustatakse ka kogumispensionide seaduses sätestatuga samaväärsetel alustel lepinguriigis tegutsevast vabatahtlikust pensionifondist osakuomaniku saadud väljamakse (tulumaksuseaduse § 21 lõiked 2 ja 3). Eeltoodut kohaldatakse ka väljamaksetele, mida teeb kindlustusandja, kellele on väljastatud tegevusluba mõnes muus riigis, kui on täidetud mõlemad alljärgnevad tingimused:

- 1) kindlustusandjal on õigus sõlmida Eestis täiendava kogumispensioni kindlustuslepinguid kas piiriüleselt või filiaali kaudu;
- 2) Eesti ja kindlustusandjale tegevusloa väljastanud riigi vahel kehtib välisleping, mis võimaldab Maksu- ja Tolliametil saada selle riigi maksuhaldurilt tulumaksuseaduse § 4 lõikes 2 sätestatud maksumäära ja § 21 lõikes 4 sätestatud maksuvabastuse kohaldamiseks vajalikku teavet.

Samuti kohaldatakse eelnevat ka mõnes muus riigis samaväärsetel alustel tegutseva vabatahtliku pensionifondi osakuomanikule tehtavatele väljamaksetele, kui on täidetud mõlemad alljärgnevad tingimused:

- 1) pensionifondi osakuid on õigus Eestis piiriüleselt pakkuda;
- 2) Eesti ja pensionifondi tegevuskoha riigi vahel kehtib välisleping, mis võimaldab Maksu- ja Tolliametil saada selle riigi maksuhaldurilt tulumaksuseaduse § 4 lõikes 2 sätestatud maksumäära kohaldamiseks vajalikku teavet.

Tabeli 8.6 veerus 5 märgitakse tulu saamise maksustamisperioodil Eestis rakendatav maksumäär tulumaksuseaduse § 4 lõike 1 alusel või 10% (tulumaksuseaduse § 4 lõige 2).

96. **Tabelis 8.7** näidatakse osaniku või liikme tulu ning tasutud või kinnipeetud tulumaks juriidilise isiku staatust mitteomavas välismaises isikuteühenduses või varakogumis tulumaksuseaduse § 18 lõike 4 kohaselt.

Tulumaksuga maksustatakse residendist füüsilisele isikule omistatud eelnimetatud ühenduse või varakogumi puhaskasumi osa proportsionaalselt maksumaksja osalusega, hääleõigusega või kaasomandi osaga ning arvestatakse füüsilise isiku tuluna aastal, mil see isikuteühendus või varakogum tulu sai. Arvesse võetakse ka maksumaksja proportsionaalne osa kinnipeetud tulumaksust.

Tabelis 8.7 ei näidata tulu osalusest varakogumis, mille kohta on emiteeritud väärtpaber. Selline tulu deklareeritakse ja maksustatakse tulumaksuseaduse § 15 lõigete 1–3¹ (tabelid 8.2 ja 8.4) või § 17 lõike 1 alusel (tabel 8.1).

97. Tabelis 8.7 deklareeritakse tulumaksuseaduse § 18 lõike 6 alusel osakuomanikule omistatud välisriigi seaduse alusel asutatud ning välisriigis registreeritud usaldusfondi saadud tulu. Osanikule omistatud tuluks loetakse fondi tulu selle laekumisel fondile. Residendist füüsilisele isikule omistatakse tema osa suurusele proportsionaalselt vastav osa usaldusfondi saadud iga tulust või kasust eraldi.

Osaniku nõudmisel võib usaldusfond või fondivalitseja väljastada tõendi, millel on järgmised andmed:

- andmeid väljastanud usaldusfondi või fondivalitseja registrikood residendiriigis, nimi, riigi nimi;
- osaniku, kellele andmed väljastatakse, isikukood ja nimi;
- usaldusfondile laekunud tulu liik ja kood (17 001 – dividend; 17 002 – kasu kinnisvara võõrandamisest; 17 003 – intress; 17 004 – kinnisvara üüri- või renditasu, välja arvatud eluruumi üüritulu; 17 005 – eluruumi üüritulu; 17 006 – kasu osaluse võõrandamisest äriühingus, mille vara pärineb kinnisvarast; 17 007 – muu tulu);
- riigi nimi, kust usaldusfondile tulu laekus;
- usaldusfondile tulu laekumise kuupäev;
- investori osaluse suurus usaldusfondis tulu saamise päeval (protsentides kahe komakoha täpsusega);
- osanikule omistatud tulu summa koos välismaal kinni peetud tulumaksuga või välismaal makstud tulumaksuga (brutosumma), kaasa arvatud dividend, mille topeltmaksustamist välditakse;
- osanikule omistatud tulult välismaal kinni peetud või tasutud tulumaks;
- osanikule omistatud maksuvaba dividend;
- osanikule omistatud maksuvabalt tulult välismaal kinni peetud või tasutud tulumaks.

98. **Tabelis 8.7¹** deklareeritakse eluruumi üüritulu (brutosumma, enne tulumaksu kinnipidamist ja üürimisega seotud kulude katteks 20% mahaarvamist). Üürilepingu alusel saadud üürist arvutab Maksu- ja Tolliamet eluruumi (elamu või korteri) üürimisega seotud kulude katteks maha 20%. Mahaarvamine tehakse ilma dokumentaalsete tõenditeta üürimisega seotud kulude kohta.

99. **Tabelis 8.8** näidatakse Eestis mittemaksustatav välisriigis töötamise eest saadud tulu järgmistest tuluallikatest:

- 1) töötamise eest saadud tulu, sealhulgas palk ja muu tasu;
- 2) töövõtu-, käsundus- või muu teenuse osutamiseks sõlmitud võlaõigusliku lepingu alusel saadud tasu;
- 3) juhtimis- või kontrollorgani liikme tasu;
- 4) saadud erisoodustused.

Eelnimetatud tulu ei maksustata Eestis tulumaksuga, kui on täidetud järgmised tingimused:

- 1) residendist füüsiline isik on viibinud töötamise eesmärgil välisriigis vähemalt 183 päeval 12 järjestikuse kalendrikuu jooksul;
- 2) välisriigis on eelnimetatud tulu olnud isiku maksustatav tulu ning see on dokumentaalselt tõendatud ja tõendil on näidatud tulumaksu summa (ka juhul, kui summa on null).

100. Tabelis 8.8 deklareeritud andmeid ei võeta arvesse maksustatava tulu ja mahaarvamiste summalise piirangu arvutamisel.

101. Tabelis 8.8 deklareeritakse välisriigi juriidiliselt isikult rahalises ja mitterahalises vormis saadud dividend tingimusel, et dividendi maksmise aluseks olevalt kasumiosalt on tulumaks makstud või dividendilt on tulumaks välisriigis kinni peetud. Sellist dividendi ei maksustata ning sellelt dividendilt välisriigis kinnipeetud tulumaksu Eestis muult tulult tasumisele kuuluva maksu vähendamiseks arvesse ei võeta. Tulumaksu tasumine või kinnipidamine peab olema dokumentaalselt tõendatud.

102. Tabelis 8.8 näidatakse ka tulu, mida välislepingu alusel Eestis ei maksustata, kaasa arvatud tulu, millele rakendatakse vabastusmeetodit. Kui residendist füüsiline isik sai vähemalt 75% oma maksustatavast tulust välisriigis, võib ta topeltmaksustamise vältimiseks seaduses või välislepingus ettenähtud vabastusmeetodi asemel kasutada krediidimeetodit.

Vabastusmeetodi puhul rakendatakse tulumaksuseaduse 4. peatükis sätestatud mahaarvamistele proportsiooni vastavalt Eestis maksustatava tulu osakaalule isiku kogu maailmas teenitud tulus. Proportsiooni arvutatakse tabelis 9 näidatud mahaarvamistele (välja arvatud tulumaksuseaduse §-s 28¹ sätestatud mahaarvamistele).

Krediidimeetodi kasutamisel tabelis 9 näidatud mahaarvamistele proportsiooni ei arvutata ning mahaarvamised lubatakse teha täies ulatuses. Krediidimeetodi rakendamisel loetakse kõik välismaal saadud tulud isiku Eestis maksustatavateks. Eestis sellelt tulult arvutatud tulumaksust arvatakse maha välismaal makstud tulumaks vastavalt tulumaksuseaduse §-s 45 sätestatule. Krediidimeetodi kasutamisel deklareeritakse tabelis 8.8 nimetatud tulu tabelis 8.1.

103. **Tabeli 8.9** täidab lepinguriigi resident, kes esitab residendist füüsilise isiku tuludeklaratsiooni tulumaksuseaduse 4. peatükis sätestatud mahaarvamiste rakendamiseks. Siin näidatakse andmed väljaspool Eestit saadud tulu kohta. Kõiki 4. peatükis sätestatud mahaarvamisi saab arvesse võtta mitteresident, kes sai maksustamisperioodil vähemalt 75% oma maksustatavast tulust Eestis. Alla 75% tuludest Eestis saanud lepinguriigi resident saab oma tuludest maha arvata üksnes tulumaksuseaduse §-s 23 sätestatud maksuvaba tulu ja §-s 23² sätestatud täiendava maksuvaba tulu pensioni korral. Mõlemal juhul tehakse mahaarvamised proportsionaalselt Eestis maksustatava tuluga (tulumaksuseaduse § 31¹ lõiked 2 ja 3). Tulu tõendamiseks esitab maksumaksja Maksu- ja Tolliametile oma residendiriiigi maksuhalduri tõendi. Kui tõendil ei ole näidatud maksumaksja kogu maksustatav tulu, esitatakse ka tulu saamise riigi maksuhalduri tõend (tulumaksuseaduse § 31¹ lõige 4). Maksustatavaks tuluks loetakse tulu enne mahaarvamiste tegemist, mis on maksustatav riigis, kus tulu saadi või mis on maksustatav isiku residendiriiigis.

104. **Tabelis 8.10** näidatakse intress, millelt tulenevalt EL Nõukogu direktiivist 2003/48EÜ hoiuste intresside maksustamise kohta või selle direktiivi alusel Eesti või Euroopa Ühenduse sõlmitud lepingust on tulumaks kinni peetud.

105. Tabelis märgitakse ka tulumaksu kinnipidamise kuupäev. Kui kuupäeva ei märgita, arvutab Maksu- ja Tolliamet kinnipeetud tulumaksu summa ümber eurodeks maksustamisperioodi 31. detsembril kehtinud Euroopa Keskpanga päevakursi alusel.

106. Kui intressi tulenevalt tulumaksuseaduse § 17 lõikest 2 Eestis ei maksustata, võib välisriigis kinnipeetud tulumaksu arvata maha Eestis sama maksustamisperioodi tulult tasutavast tulumaksust. Eestis sama maksustamisperioodi tulult tasumisele kuuluvast tulumaksust mahaarvamata tulumaksu osa tagastatakse deklaratsiooni alusel. Iga väljamakse tegija kinnipeetud maksu kohta täidetakse eraldi rida.

107. Mahaarvamata tulumaksu osa tagastatakse tulumaksuseaduse § 46 lõikes 6 sätestatud tähtpäevaks.

Mahaarvamised

108. Residendist füüsilisel isikul on õigus maksustamisperioodi Eestis maksustatavast tulust teha tulumaksuseaduse §-des 23–28¹ sätestatud mahaarvamisi, arvestades tulumaksuseaduse § 28² sätetega. Maksumaksja märgib maksustamisperioodil tehtavad mahaarvamised tuludeklaratsiooni III osas.

109. Kui residendist füüsiline isik sai maksustamisperioodil vähemalt 75% oma maksustatavast tulust välisriigis ning osa välismaal saadud tulust on Eestis tulumaksust vabastatud, võib ta teha tulumaksuseaduse 4. peatükis sätestatud mahaarvamisi oma Eestis maksustatavast tulust proportsionaalselt selle osakaaluga tema kogutulus. Tulumaksuseaduse paragrahvi 28² lõikest 2 tulenev proportsioon rakendub ka § 28² lõikes 1 sätestatud piirangule. Summalist ega proportsionaalset piirangut ei kohaldata tulumaksuseaduse §-s 28¹ sätestatud sotsiaalkindlustusmaksetele. Maksustatava tuluna käsitatakse sellist tulu enne mahaarvamiste tegemist, mis on maksustatav Eestis või riigis, kus tulu saadi.

110. Eelnimetatud isik võib oma kogutulu suhtes valida ka krediidimeetodi (vastava märke saab isik teha tabelis 8.8). Sellisel juhul tulumaksuseaduse § 28² lõikes 2 sätestatud piirangut ei rakendata.

111. Isik, kes ei olnud Eesti resident kogu maksustamisperioodi jooksul, võib teha tulumaksuseaduse §-s 23 (maksuvaba tulu), §-s 23¹ (täiendav maksuvaba tulu lapse ülalpidamise korral), §-s 23² (täiendav maksuvaba tulu pensioni korral), §-s 23³ (täiendav maksuvaba tulu tööõnnetus- või kutsehaigusehüvitise korral) sätestatud mahaarvamisi ning §-s 28² sätestatud summalist mahaarvamiste piirangut arvestatakse proportsionaalselt kuude arvuga, mille jooksul isik oli resident.

112. Punktides 109 ja 110 sätestatud piirangud kohalduvad samaaegselt.

113. Lepinguriigi residendist füüsiline isik võib teha mahaarvamisi oma Eestis maksustatavast tulust, kui on täidetud tulumaksuseaduse §-s 31¹ lõigetes 2 või 3 sätestatud tingimused. Lepinguriigi resident, kes on maksustamisperioodil saanud vähemalt 75% oma maksustatavast tulust Eestis, võib teha tulumaksuseaduse 4. peatükis sätestatud mahaarvamisi oma Eestis maksustatavast tulust proportsionaalselt selle osakaaluga tema maksustamisperioodi maksustatavas tulus. Lepinguriigi resident, kes sai maksustamisperioodil vähem kui 75% oma maksustatavast tulust Eestis, võib teha tulumaksuseaduse §-des 23 (maksuvaba tulu) ja 23² (täiendav maksuvaba tulu pensioni korral) sätestatud mahaarvamisi oma Eestis maksustatavast tulust proportsionaalselt selle osakaaluga tema maksustamisperioodi maksustatavas tulus.

114. Maksu- ja Tolliamet arvutab tulumaksuseaduse § 46 lõike 1 alusel tasutava maksusumma, võttes arvesse tulust tehtavaid mahaarvamisi tulumaksuseaduses sätestatud piirmäärade ulatuses. Maksukohustuse arvutamisel võtab Maksu- ja Tolliamet arvesse tulumaksuseaduses sätestatud järgmised mahaarvamised:

- 1) täiendav pensioni maksuvaba tulu (§ 23²)
- 2) täiendav tööõnnetus- või kutsehaigusehüvitise maksuvaba tulu (§ 23³)
- 3) töötuskindlustusmakse ja kohustusliku kogumispensioni makse (§ 28¹ lõiked 1 ja 2)
- 4) täiendav kogumispensioni sissemakse (§ 28)
- 5) maksuvaba tulu (§ 23)
- 6) välisriigis tasutud kohustuslikud sotsiaalkindlustusmaksed (§ 28¹ lõige 3)
- 7) täiendav maksuvaba tulu lapse ülalpidamise korral (§ 23¹)
- 8) kingitused ja annetused (§ 27)
- 9) eluasemelaenu intressid piirmäära ulatuses (§ 25)
- 10) koolituskulud (§ 26).

115. Tulumaksu arvutamisel arvestab Maksu- ja Tolliamet tulust tehtava mahaarvamisenähtava töötuskindlustuse seaduse alusel kinnipeetud töötuskindlustusmakse (tulumaksuseaduse § 28¹ lõige 2) ja kogumispensionide seaduse alusel kinnipeetud kohustusliku kogumispensioni makse (tulumaksuseaduse § 28¹ lõige 1). Nimetatud maksed näidatakse tuludeklaratsioonis.

116. Tulumaksu arvutamisel ei võeta tasutud eluasemelaenu intressi, koolituskulu, kingitusi ja annetusi arvesse rohkem kui tulumaksuseaduse § 28² lõikes 1 sätestatud summas maksumaksja kohta, samuti mitte rohkem kui 50% ulatuses maksumaksja maksustamisperioodi maksustatavast tulust, millest on tehtud

ettevõtlike seotud mahaarvamised, arvestades tulumaksuseaduse § 28² lõikeid 2 ja 3. Tulu hulka, millest tehtavate mahaarvamiste piirmäärad arvutatakse, ei arvata tulusid, mida tulumaksuseaduse alusel ei loeta füüsilise isiku maksustatavaks tuluks, samuti välisriigis saadud tulu, mida tulumaksuseaduse § 13 lõike 4 ja § 18 lõike 1¹ alusel või tulenevalt välislepingust ei maksustata ning mille suhtes on maksumaksja valinud vabastusmeetodi.

117. **Tabelis 9.1** näidatakse andmed täiendava maksuvaba tulu arvutamiseks lapse ülalpidamise korral. Täiendavat maksuvaba tulu saab kasutada lapse üks residendist vanem, eestkostja või muu last ülalpidav isik perekonnaseaduse tähenduses, kes peab üleval kahte või enamat alaealist last, alates teisest lapsest. Kui lapsel ei ole isikukoodi, märgitakse veergu 1 lapse sünniaeg.

118. Vaidluse korral loetakse last ülalpidavaks isikuks isikut, kellele makstakse perehüvitiste seaduse §-s 17 sätestatud lapsetoetust.

119. Täiendavat maksuvaba tulu rakendatakse alates lapse sündimise, eestkostja määramise või ülalpidamiskohustuse tekkimise aastast kuni lapse 17 aastaseks saamise aastani (kaasa arvatud) (tulumaksuseaduse § 23¹).

120. Täiendavat maksuvaba tulu rakendatakse lapse kohta osas, mille võrra lapse maksustatav tulu on väiksem maksustamisperioodi täiendavast maksuvabast tulust.

Kui tulumaksuseaduse §-s 23¹ nimetatud täiendava maksuvaba tulu mahaarvamine ületab maksumaksja maksustatavat tulu, võib ta ületava summa anda üle oma abikaasale.

121. **Tabelis 9.2** näidatakse endale eluasemeks elamu või korteri soetamiseks, samuti elamu ehitamise eesmärgil maatüki soetamiseks võetud laenu või liisingu intress, mis on maksustamisperioodil tasutud lepinguriigi (sealhulgas Eesti) residendist krediidasutusele või sellise äriühinguga samasse kontserni kuuluvale finantseerimisasutusele, samuti mitteresidendist krediidasutuse lepinguriigis registreeritud filiaalile. Ühel ajal võib maha arvata ühe elamu või korteri soetamise laenu või liisingu intressi. Ühe elamu või korteri soetamiseks võetud laenude arv ei ole piiratud.

122. Soetamiseks loetakse ka ehitise püstitamist, laiendamist ja ümberehitamist ehitusseadustiku tähenduses ning ehitise ruumijaotuse muutmist ja ehitise tehnoloogilise ümberseadistamisega seotud ehitus- ja paigaldustööid ehitusloa või ehitusprojekti alusel.

123. Tabeli 9.2 ridadel 1 ja 2 näidatakse eluaseme omaniku andmed. Liisingulepingu puhul märgitakse isiku nimi, kes saab eluaseme omanikuks liisingulepingu lõppemisel.

124. Rida 3 täidetakse enne 2005. aasta 1. jaanuari sõlmitud lepingu korral, kui eluaseme omanikuks ei ole maksumaksja, vaid tema abikaasa, vanem või laps.

125. Ridadel 4–7 näidatakse selle krediidi- või finantseerimisasutuse andmed, kust laen või liising on võetud.

Ridadel 8 ja 9 nimetatakse laenu või liisingu võtmise eesmärk: eluaseme ostmise, ehitamine, ümberehitamine, eluaseme ehitamise eesmärgil maatüki ostmise ning maatüki asukoht.

126. Kui eluasemelaenu või liisingu summat on lisaks tulumaksuseaduse §-s 25 nimetatud sihtotstarbele (eluaseme ostmise, ehitamine, ümberehitamine, või elamu ehitamise eesmärgil maatüki soetamine) kasutatud ka muul eesmärgil, siis laenuintressi summa näidatakse vastavalt laenu sihtotstarbelisele kasutamisele. Real 11 näidatakse laenu sihtotstarbelise kasutuse protsent. Real 12 näitab maksumaksja maksustamisperioodil tasutud eluasemelaenu või liisingu intressi kogusumma.

127. Real 13 näidatakse laenu sihtotstarbelisele kasutusele vastav maksustamisperioodil tasutud intressi summa.

Kui maksustamisperioodil tasutud tulumaksuseaduse §-s 25 nimetatud eluasemelaenu intressid ületavad § 28² lõikes 1 sätestatud piirmäärasid, võib mahaarvamiste kasutamata osa üle anda oma abikaasale.

128. Krediidiasutusega samasse kontserni kuulvalt finantseerimisasutuselt (krediidiasutuste seaduse § 5 mõistes) elamu või korteri laenuga või liisinguga soetamist käsitatakse samadel tingimustel eluasemelaenu või –liisinguga. Krediidiasutusega samasse kontserni mittekuuluvale finantseerimisasutusele tasutud intressi võib tulust maha arvata ning tabelis 9.2 näidata vaid juhul, kui intressi saaja on Eesti residendist finantseerimisasutus ning eluasemelaenu või liisingu leping on sõlmitud enne 2004. aasta 1. maid.

129. **Tabelis 9.3** näidatakse riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse haridusasutuses, avalik-õiguslikus ülikoolis, antud õppekava osas tegevusluba, registreeringut Eesti Hariduse Infosüsteemis või õigust kõrgharidustaseme õpet läbi viia omavas erakoolis, sealjuures eelloetletutega samaväärses välismaa õppeasutuses õppimise või nende õppeasutuste poolt korraldatavatel tasulistel kursustel õppimise eest tasutud dokumentaalselt tõendatud kulud.

Õppija täienduskoolituses osalemise dokumentaalselt tõendatud kulud loetakse koolituskuludeks juhul, kui selle täienduskoolituse läbiviijal on täienduskoolituse läbiviimiseks olemas tegevusluba või ta on esitanud täienduskoolituse läbiviimiseks majandustegevusteate ning kui õppija osales täienduskoolituses, mille õppekava eesmärk on tasemeõppe õppekavas sisalduva või kutsestandardis kirjeldatud kutse-, ameti- või erialase kompetentsi saavutamise või keeleõpe.

Koolituskuluna ei käsitata AM-kategooria, A-kategooria, A1-alamkategooria, A2-alamkategooria, B-kategooria ega B1-alamkategooria mootorsõidukijuhi koolitusel osalemise eest tehtud kulud.

130. Maksumaksjal on õigus tabelis 9.3 näidata tema poolt maksustamisperioodil tasutud enda ja oma alla 26 aasta vanuse alaneja sugulase, õe või venna koolituskulu. Kui eelnimetatud koolituskulu puudub, võib maksumaksja maha arvata tema poolt ühe alla 26 aasta vanuse Eesti alalise elaniku eest maksustamisperioodil tasutud koolituskulu.

131. Iga õppeasutuse kohta täidetakse eraldi rida, kusjuures ühele õppeasutusele tasutud koolituskulu näidatakse ühe summana.

132. Tulust ei arvata maha koolituskulu, mille isik on teinud tulumaksuseaduse § 19 lõike 5 või 6 alusel tulumaksuga mittemaksustatava sihtotstarbelise stipendiumi arvel või mille eest ta on saanud hüvitist tulumaksuseaduse § 13 lõike 3 punkti 17 või § 19 lõike 3 punkti 16 kohaselt.

Kui tulumaksuseaduse §-s 26 nimetatud koolituskulud ületavad § 28² lõikes 1 sätestatud piirmäära, võib mahaarvamiste kasutamata osa üle anda oma abikaasale.

133. **Tabelis 9.4** näidatakse dokumentaalselt tõendatud kingitus ja annetus, mis maksustamisperioodil on tehtud tulumaksuseaduse § 11 lõikes 1 nimetatud tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuliste ühenduste nimekirja kantud või § 11 lõikes 10 nimetatud ühingu.

134. Tasuta või turuhinnast madalama hinnaga osutatud teenust ei käsitata kingituse või annetusena ning selle maksumust tulust maha ei arvata (tulumaksuseaduse § 27 lõige 4).

135. **Tabelis 9.5** näidatakse kogumispensionide seaduse § 63 tingimustele vastava ja sellega samaväärses täiendava kogumispensionikindlustuslepingu alusel kindlustusandjale, kellel on lepinguriigis väljastatud tegevusluba, või muus riigis tegutsevale kindlustusandjale (kui on täidetud tulumaksuseaduse § 28 lõikes 1² nimetatud tingimused) maksustamisperioodi jooksul tasutud kindlustusmaks osa, mille eesmärgiks on tagada kindlustussumma maksmine kindlustuspensionina. Samuti näidatakse siin kogumispensionide seaduses sätestatud korras Eestis loodud vabatahtliku pensionifondi ja samaväärsetel alustel lepinguriigis tegutseva vabatahtliku pensionifondi või muus riigis tegutseva vabatahtliku pensionifondi (kui on täidetud tulumaksuseaduse § 28 lõikes 1² nimetatud tingimused) osakute soetamiseks makstud summa.

136. Kui täiendava kogumispensioni kindlustusleping on sõlmitud enne 2002. aasta 1. maid, siis võib tabelis 9.5 täiendavalt eelnimetatule näidata kindlustusmakse osa, mille eesmärgiks on tagada kindlustussumma maksmine surmajuhtumi hüvitisena (tulumaksuseaduse § 61 lõige 14).

137. Kui maksumaksja vahetab varem soetatud vabatahtliku pensionifondi osaku mõne teise vabatahtliku pensionifondi osaku vastu, siis tagasivõetava osaku eest soetatud osaku maksumust maksustatavast tulust maha ei arvata ja tabelis 9.5 ei näidata (tulumaksuseaduse § 28 lõige 1).

138. Kui maksumaksja sõlmib kindlustusandjaga täiendava kogumispensioni saamiseks uue kindlustuslepingu, siis ülesöeldud lepingu tagastusväärtust uue lepingu kindlustusmaksena või sissemaksena vabatahtliku pensionifondi maksustatavast tulust maha ei arvata ja tabelis 9.5 ei näidata (tulumaksuseaduse § 28 lõige 1).

139. Maksustamisperioodil võib tulust maha arvata täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu alusel maksustamisperioodil tasutud kindlustusmakseid ning vabatahtliku pensionifondi osakute soetamiseks makstud summasid kuni 15% maksumaksja sama maksustamisperioodi Eestis maksustatavast tulust, millest on tehtud tulumaksuseaduse 6. peatükis lubatud mahaarvamised, kuid mitte enam kui 6 000 eurot (tulumaksuseaduse § 28 lõige 2). Kui III samba sissemakseid on maksumaksja eest teinud ka töandja, vähendatakse eelmises lauses nimetatud piirmäära (15%) alusel arvatud summat või piirmäära summat (6 000 eurot) töandja tasutud tulumaksuga maksustamata summade võrra.

Tabeli 9.5 veerus 6 näidatakse maksustamisperioodil tasutud kindlustusmaksed ning pensionifondi osakute soetamiseks tasutud kogusumma. Veerus 7 näidatakse töötaja eest töandja poolt tasutud III samba sissemaksete maksuvaba osa.

140. Kindlustuslepingu alusel täiendava kogumispensioni tagamise eesmärgil moodustatud tehnilise eraldise negatiivse muutuse summa lisatakse maksumaksja tulule ning näidatakse tabelis 7.1.

141. **Tabelis 9.6** näidatakse maksumaksjalt maksustamisperioodil Eestis kinni peetud töötuskindlustusmaksed ja kohustusliku kogumispensioni maksed (tulumaksuseaduse § 28¹ lõiked 1 ja 2).

142. Tabelis 9.6 näitab füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtlustulult Eestis tasutud kohustusliku kogumispensioni maksed.

143. Iga väljamakse tegija (töandja) kinni peetud maksete kohta täidetakse eraldi rida.

144. **Tabelis 9.7** näidatakse maksumaksja maksustamisperioodil välisriigis tasutud sotsiaalkindlustuse maksud ja maksed, mille tasumine on kohustuslik tulenevalt välisriigi õigusaktist või välislepingust ning mille tasumise eesmärk on isikule pensioni-, ravi-, emadus-, töötus-, tööõnnetus- või kutsehaiguskindlustuse tagamine (tulumaksuseaduse § 28¹ lõige 3).

145. Kui palgatulu või erisoodustust maksustatakse tulumaksuga välisriigis ning Eestis seda tulu ei maksustata, ei saa sellelt tulult makstud sotsiaalkindlustuse maksu ega makset maha arvata.

146. Tulenevalt tulumaksuseaduse § 44 lõikest 1⁴ kinnitab residendist füüsiline isik, kes on Eestis asutatud hooneühistu liige või kellele kuulub Eestis asuv korteriomand, kinnisasi või Eestis asuva kinnisasjaga seotud hoonestusõigus või korterihoonestusõigus maksustamisperioodil tulumaksuseaduse § 16 lõikes 1 sätestatud renditulu saamist või mittesaamist.

147. Renditulu saamise korral deklareeritakse see tabelis 5.1, 5.4, 7.3, 7.4, 8.1 või 8.7¹. Tulumaksuseaduse § 16 lõike 1 alusel loetakse rendituluks üür, rent, tasu hoonestusõiguse seadmise ja reaalkoormatise talumise eest ning seadusest või tehingust tuleneva eseme kasutamise piirangu talumise eest saadud muu tasu.

Renditulu mittesaamisel kinnitab maksumaksja, et ta ei ole maksustamisperioodil renditulu saanud.